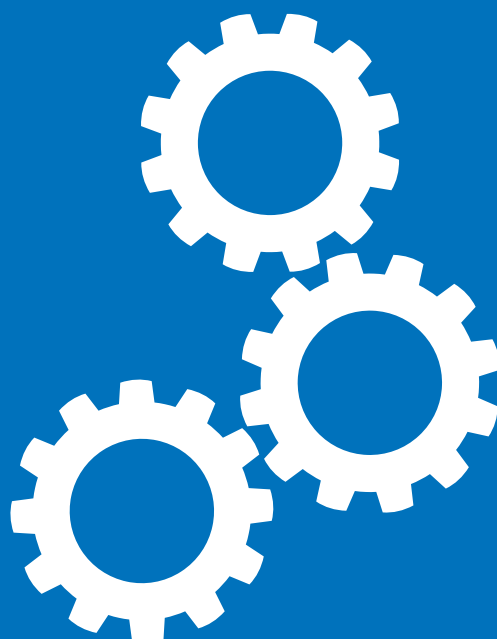

Možnosti

udržitelné spotřeby

Městské části Praha 8

Vypracovala: Ekumenická akademie ve spolupráci
s Ministerstvem práce a sociálních věcí a MČ Praha 8

Autorky textů: Černínová Lenka, Janečková Marie, Matysíková Markéta

Vydala: Ekumenická akademie

Praha, září 2017

Grafický návrh: Táňa Niklová Kynclová

Jazykové korektury: Jana Krajčírříková

Publikace vznikla v rámci projektů „Místní Agenda 21 – Cesta k udržitelnému rozvoji v Praze 8“ www.mzp.cz, www.sfzp.cz (projekt je spolufinancován Státním fondem životního prostředí České republiky) a projektu „Města podporují fair trade a udržitelný rozvoj“ (spolufinancovaný Českou rozvojovou agenturou).

Možnosti

udržitelné spotřeby

Městské části Praha 8

Vypracovala Ekumenická akademie ve spolupráci
s Ministerstvem práce a sociálních věcí a Městskou částí Praha 8

**Ekumenická
akademie**

**Městská část
Praha 8**

OBSAH

1	O STUDII	7
2	ROLE MÍSTNÍCH SAMOSPRÁV V UDRŽITELNÉM ROZVOJI.....	9
	2.1 Mezinárodní a národní strategické dokumenty	9
	2.2 MČ Praha 8 se hlásí k podpoře udržitelného rozvoje	11
	2.2.1 MČ Praha 8 veřejně deklaruje	13
3	SPOLEČENSKY ODPOVĚDNÉ VEŘEJNÉ ZADÁVÁNÍ JAKO NÁSTROJ	15
	3.1 Definice SOVZ	16
	3.2 Proč jít cestou společensky odpovědného veřejného zadávání?	16
	3.3 SOVZ přispívá k udržitelnému rozvoji na území MČ Praha 8	17
	3.4 SOVZ je legální	17
	3.4.1 Právní úprava a odpovědné veřejné zadávání v ČR a EU	17
	3.4.2 Zadávat veřejné zakázky odpovědně je tedy možné a legální též v ČR	17
4	JAK SPOLEČENSKY ODPOVĚDNĚ ZADÁVAT VEŘEJNÉ ZAKÁZKY.....	19
	4.1 Catering - občerstvení	19
	4.1.1 Jaká kritéria můžeme uplatnit	19
	4.1.2 Příklady dobré praxe	21
	4.2 Kancelářské potřeby	23
	4.2.1 Jaká kritéria můžeme uplatnit	23
	4.2.2 Příklady dobré praxe	23
	4.3 Facility management (např. údržba veřejné zeleně, úklid objektů, ostraha)	24
	4.3.1 Jaká kritéria můžeme uplatnit	24
	4.3.2 Příklady dobré praxe	25
	4.4 Stavební a projektové práce	28
	4.4.1 Jaká kritéria můžeme uplatnit	28
	4.4.2 Příklady dobré praxe	29
	4.5 Nákup a vybavení interiérů	30
	4.5.1 Jaká kritéria můžeme uplatnit	30

4.5.2	Příklady dobré praxe	30
5	DOSAVIDNÍ ZKUŠENOSTI MČ PRAHA 8 SE SOVZ	33
5.1	Současná nákupní praxe v MČ Praha 8	33
6	SHRNUTÍ A DOPORUČENÁ OPATŘENÍ K UPLATŇOVÁNÍ PRINCIPŮ UDRŽITELNOSTI	35
7	PŘEHLED LITERATURY A DALŠÍCH ZDROJŮ	39
8	PŘÍLOHY	41
	Příloha č. 1: Přehled potencionálních dodavatelů	42
	Příloha č. 2: Seznam certifikačních známek	51
	Příloha č. 3: Případová studie: Dodávky potravinové a materiální pomoci	56

SEZNAM ZKRATEK

MČ	Městská část
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	Malé a střední podniky
MU	Masarykova univerzita
NSZM	Národní síť Zdravých měst
OSN	Organizace spojených národů
OVZ	Odpovědné veřejné zadávání
SDGs	Sustainable Development Goals (Cíle udržitelného rozvoje)
SOVZ	Společensky odpovědné veřejné zadávání
ÚMČ	Úřad městské části
VZ	Veřejné zakázky
WFTO	World Fair Trade Organisation
ZVZ	Zákon o veřejných zakázkách
ZZVZ	Zákon o zadávání veřejných zakázek

O STUDII

Městská část Praha 8 se v listopadu roku 2016 stala první Fairtradovou městskou částí v Praze. Od roku 2016 je také členem Národní sítě Zdravých měst ČR. Městská část Praha 8 (dále jen „MČ“) realizuje program Zdravé město a místní Agenda 21, v rámci kterého ve spolupráci s občany a organizacemi jak neziskového, tak soukromého sektoru usiluje o udržitelný rozvoj na území MČ Praha 8 a na celé planetě. Zapojením se do kampaní a programů dává město svým občanům najevo, že **chce hospodařit odpovědně, tedy zohledňovat sociální, environmentální a ekonomická kritéria¹ a že chce, aby se občanům** Městské části Praha 8 žilo dobře.

Právě veřejné nákupy jsou vedle dalších aktivit, jako je osvěta, dlouhodobé plánování města, podpora zájmových skupin apod. důležitým nástrojem, jak udržitelný rozvoj ve městě realizovat.

Kolem odpovědnosti při veřejném nakupování panuje řada mýtů. Jde o komplexní přístup, který vyžaduje změnit zažitá postupy. Je k němu potřeba nejen motivace vedení města, ale i dobrá vůle a odvaha při zavádění nových přístupů. Odměnou pak je výsledek, kdy jsou veřejné finance využity ve prospěch ekologicky šetrných produktů, na podporu znevýhodněných, podporu lokální ekonomiky anebo naopak férového obchodu s tzv. rozvojovými zeměmi.

Protože je u nás odpovědné zadávání veřejných zakázek zatím na začátku a na svůj větší rozvoj a rozšíření stále čeká, snažíme se motivovaná města podpořit. Proto jsme rádi, že můžeme MČ Praha 8 předložit studii Možnosti udržitelné spotřeby, kterou jsme vypracovali ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“).

Tato studie slouží jako nástroj pro zavádění odpovědnosti do nákupů úřadu. Představuje **první krok na cestě k systematickému zadávání veřejných zakázek** na Úřadě městské části Praha 8.

Studie je určena pro vedení Úřadu městské části Praha 8 a zaměstnance úřadu, kteří se spotřebou a veřejnými nákupy na Úřadě městské části Praha 8 (dále jen „ÚMČ“) zabývají. Poskytuje jim právní jistotu při odpovědném zadávání, analýzu současné nákupní praxe MČ Praha 8 a doporučení, jak implementovat odpovědné zadávání veřejných zakázek. Dále studie obsahuje přehled a hodnocení certifikačních značek pro zlepšení orientace zadavatelů, seznam potencionálních dodavatelů a případovou studii.

I přesto, že společensky odpovědné veřejné zadávání (SOVZ) je především v zemích západní Evropy již běžnou praxí, v České republice je zatím pouze pár měst, obcí a úřadů, které začleňují sociální, environmentální a ekonomická kritéria do svých zakázek. Cíle udržitelného rozvoje pro období 2015 až 2030, stanovené Agendou 2030,² hovoří jasně - města hrají nezpochybnitelnou roli v udržitelném rozvoji. Proto poskytujeme MČ Praha 8 funkční a praktický materiál, který je ušitý úřadu přímo na míru. Ve studii předkládáme doporučení a směr, kterým se může do budoucna úřad ubírat a tak přispívat k naplňování Cílů udržitelného rozvoje a místní Agendy 21.

Kvalitních materiálů o společensky odpovědném zadávání veřejných zakázek bylo napsáno již mnoho. MPSV vypracovalo metodickou publikaci **Odpovědné veřejné zadávání** a současně provozuje webovou platformu www.sovz.cz pro získání informací, příkladů dobré praxe, vzorových textací, odpovědí na položené otázky apod.. Organizace P3 - People, Planet, Profit, o.p.s například vydala příručku **Společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek**. Dále se u nás odpovědnému zadávání věnuje organizace Sít ekologických poraden; STEP (zelené úřadování), NaZemi (začleňování sociálních kritérií do VZ) a další. Ze všech těchto důležitých materiálů studie vychází.

¹ Jedná se o aktivity trojího prospěchu, ekonomického, sociálního a environmentálního, které nejsou zaměřeny pouze na tvorbu zisku, jsou přínosné jak pro lidi, tak pro přírodu.

² OSN. 2015. Transforming our World: the 2030 Agenda for Sustainable development. Dostupné: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

Studie byla vypracována ve spolupráci s MČ Praha 8 a MPSV. Studii koordinovala a zpracovala Ekumenická akademie, organizace věnující se přístupům k aktuálním ekonomickým, sociálním a ekologickým problémům. Ekumenická akademie se zaměřuje na téma společenské odpovědnosti institucí při realizaci projektu „Města podporují fair trade a udržitelný rozvoj“ financovaný Českou rozvojovou agenturou. Analýzu současné nákupní praxe ÚMČ Praha 8 s následným doporučením připravili v rámci projektu „Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání“ experti a expertky z MPSV. Studie je financována v rámci Projektu „Místní Agenda 21 – Cesta k udržitelnému rozvoji v Praze 8“.

2 ROLE MÍSTNÍCH SAMOSPRÁV V UDRŽITELNÉM ROZVOJI

Více než polovina světové populace žije v městských oblastech. V roce 2050 to budou již dvě třetiny.³ „Odhaduje se, že města spotřebovávají 60-80 % veškeré energie a vytvářejí až 75 % emisí skleníkových plynů. Přitom města pokrývají pouhých 2 % zemského povrchu.“⁴ Současné problémy se v důsledku provázanosti světových ekonomik týkají nás všech, lokální problémy mohou mít globální dopad (např. klimatické změny).

Místní samosprávy hrají v tvorbě prostředí, ve kterém jejich obyvatelé žijí, důležitou roli. Veřejné instituce jsou významnými zákazníky, poptávají široké spektrum stavebních prací, dodávek zboží a služeb, aby spravované území přizpůsobily co nejvíce přáním svých občanů. Statistika Evropské komise uvádějí, že právě nákupy orgánů veřejné správy tvoří cca 14 % HDP Evropské unie.⁵ V České republice tvořily **veřejné zakázky** v roce 2016 přibližně **10,31 % HDP České republiky**.⁶

Právě **místní samosprávy mohou ovlivnit, jakým způsobem budou vynaloženy veřejné peníze**, kterými disponují. Svoji velkou kupní silou mohou pozitivně přispět k podpoře udržitelných projektů na lokální úrovni (např. sociální podniky a místní farmáři) i té globální (např. fair trade).

2.1 Mezinárodní a národní strategické dokumenty

O nezpochybnitelné roli místních samospráv v udržitelném rozvoji se vedou debaty na mnoha úrovních, ať už na půdě OSN (Organizace spojených národů) a Evropské unie, tak na úrovni jednotlivých států.

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE (SDGs)

- Cíle udržitelného rozvoje jsou programem rozvoje Organizace spojených národů (OSN), jak zajistit důstojný život všem lidem na celé planetě. Zároveň mají za cíl chránit životní prostředí, biodiverzitu a uchovat zdroje pro příští generace.
- SDGs předpokládají zapojení všech zemí.
- 17 cílů udržitelného rozvoje pro období 2015-2030 pokrývá všechny klíčové oblasti, včetně měst a obcí jako významných aktérů v podpoře udržitelného rozvoje (SDG11).

[Více o SDGs](#)

EVROPSKÝ KONSENSUS O ROZVOJI

- Platný od r. 2005, naposledy revidovaný v květnu 2017
- Jeho cílem je řešení současných výzev, podpora udržitelného rozvoje a vymýcení celosvětové chudoby
- „Investice do udržitelného rozvoje jsou investicemi do naší společné bezpečnosti a prosperity,“ Federica Mogheriniová, vysoká představitelka EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.⁷

[Více o Evropském konsensu o rozvoji](#)

³ UN. 2014. World Urbanisation prospects. ISBN 978-92-1-151517-6

⁴ Informační centrum OSN v Praze. 2017. Udržitelná města a obce. Dostupné na: <http://www.osn.cz/11-udrzitelna-mesta-a-obce/>

⁵ Evropská komise. 2017. Single Market Scoreboard: Public Procurement. Dostupné na: http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/docs/2017/public-procurement/2017-scoreboard-public-procurement_en.pdf

⁶ Ministerstvo pro místní rozvoj. 2017. Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2016. Dostupné na: https://www.portal-vz.cz/getmedia/596b6316-9683-4f9e-8157-a42211f60404/III_Vyrocní-zpráva-o-stavu-verejnych-zakazek-v-Ceske-republice-za-rok-2016_final.pdf

⁷ Rada Evropské unie. 2017. Rada přijala nový Evropský konsensus o rozvoji. [online]. Dostupné na: <http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2017/05/19-european-consensus-on-development/>

USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU O SPRÁVEDLIVÉM OBCHODU

- Princip „fair trade“⁸ je účinným nástrojem udržitelného rozvoje – uvedeno v usnesení Evropského parlamentu o spravedlivém obchodu a rozvoji ze dne 27. 6. 2006 (2005/2245(INI)), 46
- Fair trade podporuje budování kapacit výrobců a pěstitelů, nabízí poskytování úvěrů a technickou pomoc. Zvyšuje úroveň vzdělání a má mnoho dalších sociálních benefitů.⁹

[Více o Usnesení Evropského parlamentu o spravedlivém obchodu](#)

ČESKÁ REPUBLIKA 2030

- Motto „nenechat nikoho pozadu“ (leave no one behind).¹⁰
- Jeho cílem je zvýšení kvality života ve všech regionech.
- Důležitá role obcí a regionů v udržitelném rozvoji.
- Důraz na participaci, opatření snižující dopady změn klimatu a sdílení příkladů dobré praxe.¹¹

[Více o Strategickém rámci Česká republika 2030](#)

STRATEGICKÝ RÁMEC UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

- Jeho cílem je efektivní stát, kvalitní veřejná správa a rozvoj občanského sektoru.
- Dlouhodobá udržitelnost veřejných financí.
- Veřejná správa bude využívat svou kupní sílu k nákupu služeb a zboží tak, aby naplňovala zároveň sociální a environmentální cíle.¹²

[Více o Strategickém rámci udržitelného rozvoje](#)

NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČR (NSZM)

- Asociace aktivních místních samospráv.
- „Dobrá správa věcí veřejných podle Cílů udržitelného rozvoje, mezinárodního programu Zdravé město a region a metod kvality (např. MA21)“¹³.
- Síťování a sdílení dobré praxe.

[Více o Národní síti Zdravých měst](#)

8 Fair trade je způsob obchodu, který zaručuje důstojné pracovní podmínky pro pěstitele a výrobce ze zemí globálního Jihu. Garantuje jim spravedlivou výkupní cenu, která pokrývá náklady na produkci a výrobu a zároveň umožňuje důstojný život. Fair trade zajišťuje spravedlivé obchodní podmínky, dodržování lidských a pracovních práv a šetrnost k životnímu prostředí.

9 Evropský parlament. 2006. Zpráva: O spravedlivém obchodu a rozvoji. Dostupné na: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A6-2006-0207+0+DOC+XML+V0//CS>

10 Úřad vlády České republiky. 2017. Strategický rámec Česká republika 2030. Dostupné na: https://www.cr2030.cz/wp-content/uploads/Strategicky_ramec_udrzitelneho_rozvoje.pdf

11 Ibid.

12 Ministerstvo životního prostředí. 2010. Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR. Dostupné na: https://www.vlada.cz/assets/ppov/udrzitelny-rozvoj/Strategicky_ramec_udrzitelneho_rozvoje.pdf

13 Národní síť Zdravých měst. 2017. Co je NSZM ČR. Dostupné na <https://www.zdravamesta.cz/index.shtml>

- Deklarace o životním prostředí a rozvoji, 1992.
- Realizace Agendy 21 na místní úrovni – základní nástroj pro realizaci programu Česká republika 2030.
- Nástroj ke zlepšování kvality veřejné správy, strategického řízení, zapojování veřejnosti a budování místního partnerství, s cílem podpořit systematický postup k udržitelnému rozvoji na místní či regionální úrovni.¹⁴
- „Naše města, obce a regiony budujeme s úctou k odkazu předků, s ohledem na potřeby současníků, s odpovědností za budoucnost potomků.“¹⁵

Více o místní Agendě 21

2.2 MČ Praha 8 se hlásí k podpoře udržitelného rozvoje

Přes prokazatelnou podporu udržitelného rozvoje na mezinárodní a národní úrovni, se daří jen omezeně přenášet jeho principy na úroveň místních samospráv v České republice. Nejčastější nástroj, kterého města využívají je Místní agenda 21, prostřednictvím které se zapojují do Národní sítě Zdravých měst. Podpora udržitelného rozvoje se nejčastěji realizuje prostřednictvím osvětových aktivit nebo oficiálních deklarací. Je tu i kampaň Fairtradová města, která vhodně doplňuje koncept Zdravých měst o solidaritu s lidmi z rozvojových zemí. Mnoho českých měst je buď do jednoho nebo druhého nebo dokonce obou, jako je např. MČ Praha 8, zapojeno.

Kampaň Fairtradová města

Fairtradová města jsou jedním z největších hnutí svého druhu na světě. V roce 2016 bylo do kampaně zapojeno přes 1 800 měst. K Fairtradovým městům patří např. Londýn, Dublin, Paříž, Vídeň nebo Řím, ale i řada menších měst a vesnic. V České republice obdrželo titul zatím 11 místních samospráv, např. Litoměřice, Vsetín, Chrudim a MČ Praha 8. Zapojená města tak mimo jiné přispívají k lepšímu životu lidí v tzv. rozvojových zemích.

Ukazuje se, že aby zapojení města do podpory udržitelného rozvoje, fair trade nebo solidární ekonomiky mělo opravdový dopad, je třeba přidat k osvětě a oficiálním deklaracím i další krok: opravdovou změnu nákupních a spotřebních schémat. A to jak na individuální úrovni (např. nakupování u místních farmářů, v malých obchodech, omezení obalů, sdílení jídla), ale i samosprávy mohou začít využívat nástroje k vynakládání veřejných peněz prospěšně. **Důležitou roli v prosazení těchto klíčových témat hraje politická podpora, motivace a kapacity zaměstnanců úřadu se udržitelnému rozvoji věnovat.**

Důležitým bodem je jak implementace udržitelných témat do strategických dokumentů, tak jejich následné převedení do praxe a realizace.

MČ Praha 8 se daří přispívat k **naplňování principů sociální, environmentální a ekonomické udržitelnosti**. Jako čtvrtá nejlidnatější MČ v Praze a jedna z největších, co se rozlohy týče, usiluje o postupnou integraci kritérií do strategií rozvoje MČ. Příkladem je právě i zadání vypracování studie Možnosti udržitelné spotřeby pro MČ Praha 8.

14 Ministerstvo pro místní rozvoj. 2012. Koncepce podpory MA21 v ČR do roku 2020. Dostupné na: <https://www.mmr.cz/getmedia/93d9e2b3-c631-4a12-9aba-6982f3c07490/Koncepce-MA21.pdf>

15 Informační systém místní Agendy 21. 2017. Místní Agenda 21. Dostupné na: <http://ma21.cenia.cz/>

MČ Praha 8 v poměrně krátkém časovém horizontu splnila náročná kritéria pro realizaci programů a kampaní na podporu udržitelného rozvoje. Dosáhla také mnoha úspěchů, za které je právem oceněna.

2015 (březen) Zastupitelstvo MČ Praha 8 schválilo přistoupení k realizaci MA21

2016 (leden) vstoupila MČ Praha 8 do NSZM

MČ Praha 8 splnila následující kritéria pro získání členství: zastupitelstvo MČ schválilo členství v NSZM ČR, zastupitelstvo MČ schválilo Deklaraci Zdravé městské části, zastupitelstvo pověřilo politického zástupce MČ Petra Vilguse „politikem pro Projekt Zdravé město a místní Agendu 21“. V rámci ÚMČ byla stanovena pracovnice, která je v kontaktu s NSZM a odpovídá za odborně správnou realizaci – „koordinátorka Projektu Zdravá městská část a místní Agendy 21“.

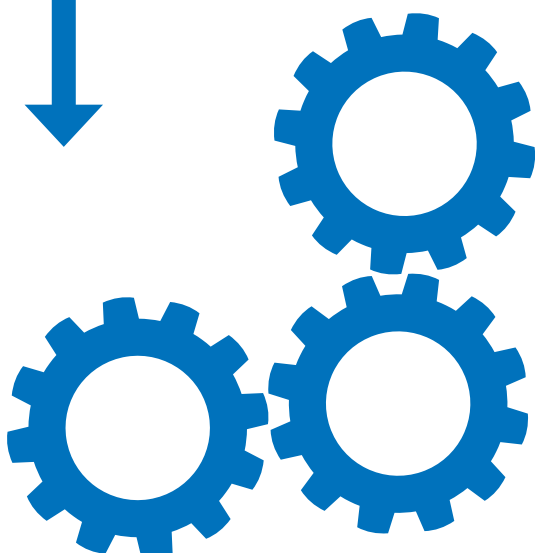
2016 (listopad) obdržela titul první Fairtradová městská část

MČ Praha 8 splnila následující kritéria pro získání titulu Fairtradová MČ Praha 8: vytvořila řídicí skupinu ze zástupců úřadu, místních škol a spolků, schválila deklaraci podpory fair trade, splnila počet provozoven a restauračních zařízení nabízejících fairtradové produkty, zapojila místní spolky, školy a obchodníky do podpory fair trade a medializovala své aktivity spojené s udržitelným rozvojem.

2016 (prosinec) získala titul Skokan roku za kvalitní plnění oficiální sady kritérií MA21

2017 (březen) ocenění NSZM za získání titulu první Fairtradová MČ

2017 (červen) získala ocenění Ministerstva vnitra ČR jako „Organizace zvyšující kvalitu veřejné služby“ za realizaci metody MA21

2.2.1 MČ Praha 8 veřejně deklaruje

MČ Praha 8 v rámci svého strategického plánu udržitelného rozvoje, programového prohlášení Rady MČ a deklarací prohlašuje, že **je odpovědným úřadem, který má zájem plnit a realizovat aktivity, které vedou k udržitelnému rozvoji.**

1) Deklarace o implementaci místní Agendy 21 a principů udržitelného rozvoje

MČ Praha 8 se v **Deklaraci o implementaci místní Agendy 21 a principů udržitelného rozvoje** (schválená Zastupitelstvem MČ Praha 8 dne 11. 3. 2015) zavazuje k úspěšnému plnění principů MA21 a zvyšování kvality veřejné správy následujícími cíli:

- a) Zvýšením informovanosti a zapojení obyvatel do realizace MA21 a udržitelného rozvoje Městské části Praha 8;
- b) Posílením občanské odpovědnosti a občanské participace prostřednictvím zapojení veřejnosti do rozhodovacích procesů v Městské části Praha 8.
- c) Posílením odpovědnosti pracovníků Úřadu městské části Praha 8 a pracovníků organizací zřízených městskou částí projednávat klíčové záležitosti samosprávy s veřejností a tím umožnit, aby se do rozhodovacích procesů v Městské části Praha 8 veřejnost zapojila.

2) Deklarace podpory fair trade v MČ Praha 8

V **deklaraci podpory fair trade v MČ Praha 8** (schválené Radou MČ Praha 8 dne 4. 5. 2016) se dále zavazuje:

„Rada městské části Praha 8 se tímto dokumentem připojuje k celosvětovému hnutí za spravedlivější ekonomické vztahy mezi zeměmi globálního Jihu a Severu, k hnutí, které stojí na rovných příležitostech, odpovědném obchodním partnerství a šetrném přístupu k lidem a přírodě.“

MČ Praha 8 v deklaraci podpory fair trade v MČ Praha 8 mimo jiné prohlašuje:

„Budeme využívat fairtradové produkty (např. na jednáních vedení městské části, zasedání rady nebo zastupitelstva, při setkáních s hosty, pro spotřebu v některých kancelářích).

Budeme jako vzor odpovědné spotřeby minimalizovat celkovou spotřebu úřadu, upřednostňovat produkty, které zaručují dodržování pracovních a environmentálních standardů, **podporovat lokální produkci a u produktů, které nelze pěstovat v našich klimatických podmínkách, budeme upřednostňovat fairtradové produkty.**

Budeme při vypisování veřejných zakázek dle možností sledovat **nejen ekonomická, ale i sociální a ekologická kritéria**, v souladu s právními předpisy.“

3) Strategický plán udržitelného rozvoje Městské části Praha 8 na období 2017–2026

MČ Praha 8 zpracovala **Strategický plán udržitelného rozvoje Městské části Praha 8 na období 2017–2026**. Strategický plán MČ je jedním ze základních dokumentů vyjadřujících předpokládaný vývoj v dlouhodobějším časovém horizontu.

Strategický plán je velmi důležitým nástrojem v podpoře udržitelného rozvoje a realizace místní

Agendy 21 na území MČ Praha 8. V lednu 2017 byl schválen Radou MČ Praha, v červnu 2017 Zastupitelstvem MČ Praha 8.

Veřejným zakázkám ve Strategickém plánu se věnuje oblast: Rozvoj území, bydlení, řízení a správa MČ, rozvoj podnikání:

Priorita A2: Hospodaření MČ

a) Název projektu: Přezkoumat vybrané veřejné zakázky

Popis projektu: Přezkoumání a kontrola veřejných zakázek z pohledu dodržování zákona a kritérií hospodárnosti, účelnosti a efektivity.

b) Název projektu: Vytvořit směrnici pro transparentní zadávání a řízení veřejných zakázek

Popis projektu: Vytvoření směrnice pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu a uplatnění různých aspektů ve výběrových řízeních. Informace o probíhajících výběrových řízeních zobrazovat na webových stránkách MČ, zveřejňování výsledků. Vytvoření mapy korupčních rizik a jejich řešení.

c) Název projektu: Zavést environmentální a sociální kritéria ve fungování ÚMČ

Popis projektu: Zpracování analýzy provozu s ohledem na ekologická a sociální kritéria, zhodnocení nákupů a způsobu zadávání veřejných zakázek. Realizace následných opatření a školení pracovníků ÚMČ k naplnění cílů stanoveným tímto projektem.

d) Název projektu: Snížit spotřebu papíru a sledování podílu recyklovaného papíru

Popis projektu: Snížení spotřeby papíru a zvýšit podíl recyklovaného papíru v celkové spotřebě při činnosti ÚMČ.

4) PROGRAMOVÉ PROHLÁŠENÍ RADY MČ Praha 8 NA LÉTA 2014-2018

V **Programovém prohlášení Rady Městské části Praha 8 na léta 2014 - 2018** je mimo jiné uvedeno:

a) Úřad musí jít **příkladem v šetrném využívání energií, ochraně životního prostředí, zaměstnávání osob s tělesným postižením a v odstraňování bariér.**

b) Ve výběrových řízeních vedle nejnižší ceny **uplatníme také hlediska ekologická, sociální a kvalitativní.**

c) Budeme nadstandardně komunikovat s občany a občanskými iniciativami. Zapojení občanů se stane součástí každodenní práce radnice.

d) Budeme spolupracovat s profesionálními urbanisty i se studenty vysokých škol při hledání budoucnosti pro nejpoškozenější místa na Osmičce i pro obnovu dalších zanedbaných míst. Podpoříme profesionální projekty a studentské studie, které zabrání přeměně sídliště na vyloučené oblasti. Budeme hledat peníze na uskutečnění revitalizací jak ve fondech EU, tak u firem působících v naší městské části.

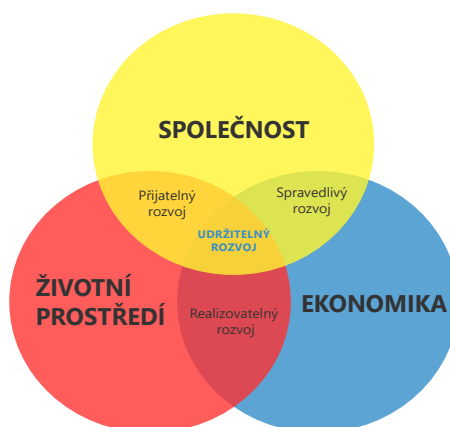
e) Podáme pomocnou ruku těm, kteří se dostali do obtížné životní situace.

3 SPOLEČENSKY ODPOVĚDNÉ VEŘEJNÉ ZADÁVÁNÍ JAKO NÁSTROJ

Veřejné rozpočty jsou významným zdrojem pro nákup zboží a služeb. Odhaduje se, že v roce 2016 tvořily veřejné zakázky *přibližně 486 mld. korun (10,31 % HDP)*.^{16, 17} Pro rok 2017 se očekává opětovný nárůst částky, a to především z důvodu dočerpávání evropských dotací.¹⁸ Stát a veřejné instituce tedy hrají velmi důležitou roli v udávání nákupních trendů, jejich kroky by měly vést k naplňování mezinárodních a národních strategických dokumentů. **Jedním z nástrojů**, jak úřad může přispět k jejich naplňování, **je odpovědné veřejné zadávání**.

Odpovědné veřejné zadávání zahrnuje potenciálně velmi široké spektrum možností. Úřad může využívat své veřejné finanční prostředky k nákupu zboží a služeb, které se při své **ekonomické aktivitě řídí zásadami společenské a ekologické odpovědnosti**. Mluví se proto někdy také o odpovědné spotřebě, společensky odpovědném veřejném zadávání, zeleném nakupování apod.

Udržitelný rozvoj „je takový rozvoj, který zajistí potřeby současných generací, aniž by bylo ohroženo splnění potřeb generací příštích, a aniž by se to dělo na úkor jiných národů.“¹⁹

Zelené nakupování „je takový způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Přednostně se při něm nakupují produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Aspekty, které se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby či zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli a podobně“.²⁰

Sociální solidární ekonomika „stojí na principu trojího prospěchu: ekonomického, sociálního a environmentálního. Jedná se o aktivity, které mají přesahy od pouhého zaměření na zisk k přínosu i pro přírodu a lidi“.²¹

16 Odhad k 27. 4. 2017

17 Ministerstvo pro místní rozvoj. 2017. Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2016. Dostupné na: https://www.portal-vz.cz/getmedia/596b6316-9683-4f9e-8157-a42211f60404/III_Vyrocní-zpráva-o-stavu-verejnych-zakazek-v-Ceske-republice-za-rok-2016_final.pdf

18 Ibid.

19 Světová komise pro životní prostředí a rozvoj. 1991. Naše společná budoucnost. ISBN 80-85368-07-2

20 CENIA. 2017. Zelené nakupování. Dostupné na: <http://www1.cenia.cz/www/zelene-nakupovani>

21 Ekumenická akademie. 2016. Sociální solidární ekonomika. ISBN 978-80-87661-33-8. Dostupné na: http://aa.ecn.cz/img_upload/1e75dedc1ec71e76dbe4e51c4c6f3809/SS%20Ekonomika_web.pdf

3.1 Definice SOVZ

Existuje mnoho definic, které odpovědné zadávání veřejných zakázek charakterizují. V následující části si můžete přečíst ty, které považujeme za zásadní.

„Proces, při kterém zadavatel nakupuje produkty, služby a stavební práce, které potřebuje, přičemž získává maximální hodnotu za peníze vytvářením **prospěchu pro společnost a ekonomiku, a minimalizací negativních dopadů na životní prostředí.**“²²

„Jde o postup zadávání veřejných zakázek, který zohledňuje jedno nebo více z těchto sociálních hledisek: pracovní příležitosti, důstojné pracovní podmínky, dodržování sociálních a pracovních práv, sociální začlenění (včetně zdravotně postižených osob), rovné příležitosti, přístupnost, uzpůsobení podmínek pro všechny, zohlednění kritérií trvale udržitelného rozvoje včetně otázek etického obchodu a širší dobrovolné dodržování sociální odpovědnosti firem při současném dodržování zásad zakotvených ve Smlouvě o fungování EU a směrnicích o veřejných zakázkách.“²³

Podstatou společensky odpovědného veřejného zadávání je snaha racionálně využít vlivu, který mohou veřejní zadavatelé svou tržní silou na trhu uplatňovat. Veřejní zadavatelé tak mohou prostřednictvím chytrých nákupů napomoci řešení nejen problémů, které by stejně museli řešit a vynakládati by na ně další finanční prostředky. Společensky odpovědným veřejným zadáváním je ale možné i nasměrovat rozvoj městské části, dát podnět místním podnikům k zelenějším technologiím apod. Způsob zadávání veřejných zakázek, který zohledňuje kritéria udržitelnosti, tak může ovlivnit pestrost nabídky zboží a podobu trhu. **Ti, kteří se veřejnými zakázkami zabývají a spravují je, by měli brát v potaz hospodárnost a transparentnost výběrového řízení, zároveň by měli klást důraz na celospolečenské priority.**

3.2 Proč jít cestou společensky odpovědného veřejného zadávání?

- SOVZ vám pomůže dosahovat strategické cíle prostřednictvím veřejných nákupů
- SOVZ je efektivní - kromě nákupu primárního plnění obdržíte i další, přidanou hodnotu
- veřejná správa by měla jít příkladem, firmy už společenskou odpovědnost uplatňují
- SOVZ zlepší image a reputaci veřejné správy
- SOVZ přispěje k místnímu sociálnímu, environmentálnímu a ekonomickému rozvoji; jdete cestou trvale udržitelného rozvoje
- SOVZ ukážete, že hospodaříte efektivně s veřejnými prostředky
- výsledek SOVZ je vidět
- prostřednictvím SOVZ komunikujete navenek své hodnoty
- SOVZ zvýší důvěryhodnost a respekt veřejné správy
- SOVZ baví manažery i administrátory zakázek; svou prací přispívají dobré věci
- SOVZ zvýší loajálnost zaměstnanců veřejné správy, s dobrou veřejnou správou je možné se lépe identifikovat
- se SOVZ budete inovační
- trh umí na SOVZ reagovat
- SOVZ mívá synergický efekt, obdržíte často více, než o co si řeknete
- SOVZ přináší „valueformoney“ – skutečnou hodnotu za vydané veřejné prostředky.

22 UNEP. 2008. What is Sustainable Public Procurement. Marrakech. (na základě: MarrakechTaskForce on Sustainable Public Procurement). Dostupné na: <http://www.unep.fr/scp/procurement/whatisppp/>

23 Evropská komise. 2011. Sociální nakupování: Průvodce zohledňováním sociálních hledisek při zadávání veřejných zakázek. ISBN 978-92-79-18405-5. Dostupná online zde: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=cs&catId=89&newsId=978>

3.3 SOVZ přispívá k udržitelnému rozvoji na území MČ Praha 8

K čemu může společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek přispět na území MČ Praha 8? Témat, která lze odpovědným veřejným zadáváním podpořit, je celá řada, konkrétně:

- 1) Podpora zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce, např. osoby dlouhodobě nezaměstnané, osoby zdravotně nebo mentálně znevýhodněné, osoby po skončení výkonu trestu.
- 2) Podpora vzdělávání, praxe a rekvalifikací, např. získání praxe během studia, rekvalifikační kurzy pro matky/otce na rodičovské dovolené a dlouhodobě nezaměstnané.
- 3) Podpora důstojných pracovních podmínek a bezpečnosti práce, např. používání ochranných pomůcek, školení zaměstnanců.
- 4) Podpora sociálních podniků, např. dárkové balíčky, propagační předměty, catering.
- 5) Podpora malých a středních podniků a férových dodavatelských vztahů.
- 6) Etické nakupování, např. fair trade (občerstvení, oděvy...)
- 7) Ekologicky šetrná řešení, např. nákup certifikovaného papíru, úklid s ekologickými prostředky, nákup ekologicky šetrného nábytku.

Jednotlivá kritéria se dají různě kombinovat, záleží na vás, kteří veřejné zakázky zadáváte a na strategických prioritách úřadu. Je třeba pečlivě zvážit, do jaké zakázky je vhodné environmentální a sociální kritéria zakomponovat.

3.4 SOVZ je legální

3.4.1 Právní úprava a odpovědné veřejné zadávání v ČR a EU

Odpovědné veřejné zadávání zakázek je v Evropské unii běžným trendem, který posiluje směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice č. 2004/18/ES (dále též jen „směrnice č. 2014/24/EU“). V České republice je odpovědné veřejné zadávání dosud méně využívané, ač ve skutečnosti nic nebrání tomu, aby se zadavatelé veřejných či sektorových zakázek tímto směrem ubírali častěji. Zadávat veřejné zakázky dle principů odpovědného veřejného zadávání umožňuje platný a účinný zákon č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek (dále též jen „ZZVZ“), který vstoupil v účinnost 1. 10. 2016 a do kterého byla shora uvedená směrnice transponována. Nicméně zadávat společensky odpovědně umožňoval již zákon č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách (dále též jen „ZVZ“).

3.4.2 Zadávat veřejné zakázky odpovědně je tedy možné a legální též v ČR

Předpokladem je správná volba předmětu plnění a vhodných požadavků a jejich reflexe v zadávacích podmínkách. V praxi může zadavatel společenská hlediska zohlednit v podmínkách účasti v zadávacím řízení nebo v pravidlech pro hodnocení nabídek.

V České republice zadávání dle principů odpovědného zadávání umožňuje a zohledňuje ZZVZ zejména v těchto zásadních zákonných ustanoveních:

Podmínky účasti v zadávacím řízení - ustanovení § 37 ZZVZ:

„(1) Podmínky účasti v zadávacím řízení může zadavatel stanovit jako [...] c) obchodní nebo jiné smluvní podmínky, nebo d) zvláštní podmínky plnění veřejné zakázky, a to zejména v oblasti vlivu předmětu veřejné zakázky na životní prostředí, sociálních důsledků vyplývajících z předmětu veřejné

zakázky, hospodářské oblasti nebo inovací. [...]"

Kritéria hodnocení - Ustanovení § 114 a § 116 ZZVZ:

§ 114 ZZVZ:

„(1) Zadavatel v zadávací dokumentaci stanoví, že nabídky budou hodnoceny podle jejich ekonomické výhodnosti. (2) Ekonomická výhodnost nabídek se hodnotí na základě nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality včetně poměru nákladů životního cyklu a kvality. Zadavatel může ekonomickou výhodnost nabídek hodnotit také podle nejnižší nabídkové ceny nebo nejnižších nákladů životního cyklu. (3) [...]"

§ 116 ZZVZ:

„(1) Pro hodnocení ekonomické výhodnosti nabídky podle kvality je zadavatel povinen stanovit kritéria, která vyjadřují kvalitativní, environmentální nebo sociální hlediska zakázky. (2) Kritériem kvality mohou být zejména [...] d) sociální, environmentální nebo inovační aspekty, e) organizace, kvalifikace nebo zkušenost osob, které se mají přímo podílet na plnění veřejné zakázky v případě, že na úroveň plnění má významný dopad kvalita těchto osob, [...] (3) Kritéria kvality musí být vymezena tak, aby podle nich nabídky mohly být porovnatelné a naplnění kritérií ověřitelné. Kritériem kvality nesmí být smluvní podmínky, jejichž účelem je utvrzení povinností dodavatele, nebo platební podmínky. (4) Zadavatel může rovněž stanovit pevnou cenu a hodnotit pouze kvalitu nabízeného plnění. (5) Má se za to, že kritéria kvality souvisejí s předmětem veřejné zakázky, pokud se vztahují k jakékoli fázi životního cyklu předmětu veřejné zakázky."

Směrnice č. 2014/24/EU podpořila odpovědné zadávání na mnoha místech své preambule i ve své normativní části.

Bod 2 a 47 preambule směrnice č. 2014/24/EU obsahuje následující sdělení (zkrácený popis):

Dle strategie „Evropa 2020. Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění“ patří mezi základní hybné síly budoucího růstu výzkumu a inovací, včetně ekoinovací a sociálních inovací. Jedná se o jeden z tržně založených nástrojů, jenž se dá využít k dosažení inteligentního, udržitelného růstu podporujícího začlenění a zároveň k zajištění nejefektivnějšího využití veřejných prostředků. Za tímto účelem musí být současná pravidla pro zadávání veřejných zakázek přijatá podle Směrnice č. 2014/24/EU revidována a modernizována, aby se zvýšila efektivita veřejných výdajů, zejména usnadněním účasti malých a středních podniků na veřejných zakázkách, a aby zadavatelé měli možnost lépe využívat veřejných zakázek na podporu společných společenských cílů.

Je možné shrnout, že jedním ze základních cílů směrnice je právě umožnit a podpořit odpovědné veřejné zadávání. Směrnice pak byla zpracována do ZZVZ a v České republice tak existuje jednoznačný zákonný základ pro odpovědné veřejné zakázky.

S ohledem na vývoj v oblasti zadávání veřejných zakázek a poptávku státní správy i samosprávy po metodické podpoře v oblasti sociálně a environmentálně odpovědného veřejného zadávání bylo schváleno usnesení vlády České republiky (dále jen „Usnesení“) ze dne 24. července 2017 č. 531 o Pravidlech uplatňování odpovědného přístupu při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy. Jedná se o nová, komplexní Pravidla, která přispívají k závazku ministerstev, krajů, obcí a dalších subjektů, aby při zadávání veřejných zakázek a obecně při svých nákupech zboží a služeb zohledňovaly environmentální i sociální, resp. širší společenské aspekty a o takových nákupech transparentně informovaly veřejnost.

Více o právní úpravě zadávání veřejných zakázek se dozvíte v metodice **Odpovědné veřejné zadávání**.

4 JAK SPOLEČENSKY ODPOVĚDNĚ ZADÁVAT VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

V následující části jsme pro vás připravili výčet jednotlivých stěžejních oblastí/předmětů plnění, v rámci kterých lze odpovědné zadávání veřejných zakázek uplatňovat. Dozvíte se, jaká kritéria lze do daných oblastí zakomponovat, a získáte inspiraci z příkladů dobré praxe jiných českých veřejných zadavatelů.

Následující výčet předmětů plnění není zdaleka úplný. Jedná se o oblasti, které jsme vytipovali jako vhodné pro městskou část a jejichž aplikace může mít velký dopad. U některých veřejných zakázek lze principy velmi lehce zakomponovat (např. catering, tisk na recyklovaný/FSC papír), u dalších (např. stavební práce) se kritéria udržitelnosti zadávají obtížněji, což ale znamená pouze důkladnější promyšlení, zda se jedná o vhodný předmět plnění, a důkladnou práci při zpracovávání zadávacích podmínek (jaká ujednání v zadávací dokumentaci a smlouvě zakotvit). **Catering volíme jako naše stěžejní téma**, jelikož, jak už bylo zmíněno, kritéria se aplikují snadno a zároveň může mít v rámci MČ Praha 8 velký dopad.

Důležité je také zmínit rozdíl mezi **zakázkami malého rozsahu a zakázkami s vyšší předpokládanou hodnotou**. Samozřejmě čím více daného plnění pořizují, tím znatelnější má dopad na udržitelnost. Na druhou stranu zakázky malého rozsahu jsou např. v oblasti cateringu mnohem častější a zároveň i flexibilnější.

4.1 Catering - občerstvení

Uplatnit společensky odpovědné zadávání v oblasti cateringu není náročné. Důležité je si uvědomit, co má být obsahem cateringu, a zmapovat možnosti, které se v MČ Praha 8 a okolí otevírají (příloha č. 1).

4.1.1 Jaká kritéria můžeme uplatnit

Objednáváte catering na semináře, konference nebo zásobujete kancelář? Představujeme vám několik tipů, jak integrovat udržitelné zadávání do vašich nákupů. V rámci občerstvení bychom se měli zaměřit především na místo původu potravin:

Upřednostněte:

- 1) **lokální produkty** - budete tak snižovat ekologickou stopu a podporovat místní ekonomiku (např. farmáře/farmářky). Jedná se např. o ovoce a zeleninu od místních farmářů, pečivo z lokálních surovin, vejce, jablečné džusy, mošty z regionu nebo z ČR.
- 2) **etické produkty**, pokud je nelze vypěstovat a vyrobit v České republice (např. káva, čaj, čokoláda, banány, pomerančové džusy, třtinové cukry). Země globálního Jihu jsou známé porušováním pracovních podmínek, dětskou prací a vykořisťováním pracovníků, a proto bychom měli dát přednost těm produktům, které zaručují etický původ (např. fairtradové výrobky) a ochranu životního prostředí (např. produkty ekologického zemědělství).

Navíc můžete oslovit místní **sociální a malé a střední podniky**, které připravují pokrmy a nápoje jak z lokálních, tak fairtradových surovin (příloha č. 1).

1) Etické nakupování a výběr potravin

U etického nakupování si položíme otázku, za jakých pracovních podmínek byly námi nakoupené produkty vypěstovány nebo vyrobeny? Chcete aby měli pěstitelé spravedlivou výkupní cenu, možnost předfinancování, dlouhodobé obchodní vztahy a zakáz využívání nucené a dětské práce? Pokud ano, preferujte fairtradové výrobky.

„Fair trade je způsob obchodu, který poskytuje pěstitelům, zaměstnancům a řemeslníkům ze zemí globálního Jihu možnost užít vlastní práci za důstojných podmínek. Výrobci v rámci systému fair trade dostávají za svou práci výkupní cenu, která odpovídá nákladům na pěstování či výrobu a zároveň umožňuje důstojné živobytí. Fair trade zaručuje férové obchodní podmínky, dodržování lidských a pracovních práv nebo šetrnost k životnímu prostředí.“²⁴

Existují důvěryhodné způsoby ověření těchto požadavků, mezi základní patří certifikační známka FAIRTRADE® nebo členství organizace ve WFTO (World Fair Trade Organisation²⁵ ²⁶). **Seznam certifikací, které můžete na potravinách spatřit, najdete v příloze č. 2.**

2) Ekologicky šetrná řešení

- U ekologicky šetrných řešení si pokládáme otázku, zda bylo při pěstování/výrobě dbáno na zdravé životní prostředí. Jaké chemické prostředky byly na vypěstování/vyrobení produktu použity? Kolik odpadu s sebou v rámci celého dodavatelského řetězce daný výrobek nese?

PRODUKT EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ: nejznámější ekoznačkou (certifikací), kterou můžeme na obalech potravin spatřit. Jedná se o potraviny, které byly vyrobeny s ohledem na životní prostředí.

NÁKUP OD MÍSTNÍCH FARMÁŘŮ: minimalizujeme tak dojezdovou vzdálenost (snížení emisí CO₂) a zároveň podpoříme lokální ekonomiku a malé farmáře/farmářky.

VEGETARIÁNSKÉ A VEGANSKÉ JÍDLO: snižujeme emise CO₂ a spotřebu vody během celého dodavatelského řetězce.²⁷

REDUKCE OBALŮ: vodu nejlépe kohoutkovou ve džbánkách (navíc snížíme finanční náklady), vyvarujeme se jednorázovým kelímkům, plastovým lžičkám a talířkům. Pokud se tomu nemůžeme vyhnout, myslíme na třídění odpadu nebo vyberme biodegradabilní výrobky²⁸.

3) Podpora sociálních podniků

- Můžeme také podpořit místní sociální podniky, které (udržitelný) catering nabízí. V MČ Praha 8 a okolí je jich mnoho (příloha č. 1). U sociálních podniků, které zaměstnávají na chráněných pracovních místech podle zákona o zaměstnanosti alespoň 50 % osob se zdravotním postižením, je také možné čerpat náhradní plnění. Některé sociální podniky také kombinují jak sociální složku udržitelnosti, tak environmentální.

MČ Praha 8 deklaruje v rámci strategických dokumentů podporu udržitelného rozvoje. Jako veřejný zadavatel je tedy oprávněn objednat udržitelný catering. Teplá i studená jídla, napečení dortů a dalších pochutin z lokálních nebo fairtradových surovin vám mohou zajistit kavárny, restaurační zařízení a pekárny z MČ Praha 8 a okolí (příloha č. 1).

²⁴ Fairtrade Česko a Slovensko. 2017. Co je fair trade. Dostupné na: <http://www.fairtrade-cesko.cz/#!fair-trade>

²⁵ Členové WFTO (World Fair Trade Organisation) jsou např. Gepa, El Puente, EZA a další. Úplný seznam můžete nalézt na <https://wfto.com/find-supplier>.

²⁶ Fairtradové výrobky nejsou výrobky se značkou UTZ a Rainforest Alliance - nezaručují předfocování produkce a dostatečnou výkupní cenu.

²⁷ Spotřeba vody při produkci masa je velmi vysoká, a to především při pěstování krmiv. Odpad z velkochovu navíc znečišťuje podzemní vodu dusičnany a zbytky antibiotik. (Hnutí Duha. 2014. Atlas Masa: příběhy a fakta o zvířatech, která jíme. ISBN: 978-80-86834-53-5)

²⁸ Jedná se především o obaly kompostovatelné nebo 100% odbouratelné v přírodě.

4.1.2 Příklady dobré praxe

PŘÍKLAD Č. 1

Město Třebíč Nákup fairtradových produktů

Město Třebíč se zajímá o společensky odpovědné nakupování již od roku 2013. V roce 2014 obdrželo titul Fairtradové město. Velmi aktivně působí v rámci Národní sítě Zdravých měst a realizuje místní Agendu 21. Věnuje se tedy podobným tématům jako MČ Praha 8.

V rámci mezinárodního projektu „Každá obec se počítá: společensky odpovědné nakupování – TED!“ město Třebíč vytipovalo tři kategorie interních nákupů: občerstvení, pracovní oděvy a propagační reklamní předměty, u kterých se rozhodlo společensky odpovědně vypsát veřejné zakázky.

Pomocí analýzy nákupu město zjistilo, jaké množství kávy, čajů, cukru a sušenek v roce 2013 nakoupilo a za jakou cenu. Zároveň bylo zjištěno, že zaměstnanci úřadu provádějí nahodilé nákupy v maloobchodech, což samozřejmě ve výsledku zvyšuje jejich cenu.

Na základě analýzy spotřeby Město Třebíč vypsalo veřejnou zakázku malého rozsahu:

- **Zakázka v hodnotě:** 40.000,- Kč bez DPH
- **Doba plnění:** 6,5 měsíců
- **Předmět plnění:** dodávky fairtradové kávy, fairtradového čaje, fairtradového třtinového cukru a sušenek s fairtradovou čokoládou
- **Technické specifikace:** „V souladu s úsilím města podporovat principy společenské odpovědnosti a udržitelný rozvoj požaduje zadavatel, aby pro tuto veřejnou zakázku byly všechny nabízené produkty vyrobeny v souladu s parametry Usnesení Evropského parlamentu o spravedlivém obchodu a rozvoji (2005/2245(INI)), a naplňovaly tak především tyto základní principy spravedlivého obchodování: výkupní cena odpovídající nákladům udržitelné produkce a důstojné živobytí, možnost využití předfinancování, dlouhodobé obchodní vztahy, zákaz nucené a dětské práce, dodržování úmluv Mezinárodní organizace práce (ILO), kontrolované využívání pesticidů a dalších agrochemikálií“.²⁹
- **Kritérium hodnocení:** nejnižší nabídková cena
- **OVěření:** „Dodavatel je povinen prokázat, že jsou požadovaná kritéria splněná. Za vyhovující jsou považovány výrobky nesoucí známku FAIRTRADE® dle certifikace Fairtrade International a výrobky členských organizací Světové fairtradové organizace (WFTO³⁰). Dodavatelé mohou prokázat shodu s požadavky také jiným vhodným způsobem.“

Město Třebíč bylo s výsledkem zakázky velmi spokojeno, jelikož za stejnou finanční částku (zjištěna na základě analýzy nákupů) nakoupilo oproti předchozímu období produkty, které vznikly v důstojných pracovních podmínkách v rámci obchodu fair trade.

Příklad vychází z příručky **Společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek**.

²⁹ Město Třebíč. 2014. Výzva zájemců k podání nabídky na veřejnou zakázku malého rozsahu. Dostupné na: https://zakazky.trebic.cz/contract_display_180.html

³⁰ Členové WFTO (World Fair Trade Organisation) jsou např. Gepa, El Puente, EZA a další. Úplný seznam můžete nalézt na <https://wfto.com/find-supplier>.

PŘÍKLAD č. 2:

Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Zajištění projektových konferencí

- **Předpokládaná hodnota VZ:** 5.658.000,- Kč bez DPH (nadlimitní otevřené řízení)
- **Doba plnění:** cca září 2012 – květen 2014 (3 jednodenní konference, 12 dvoudenních konferencí, 1 třídní konference)
- **Předmět plnění:** zajištění projektových konferencí na různých místech v ČR (zakázka rozdělena na 5 částí)
- **Technické specifikace:** dodržování principů prospěšné společnosti i životnímu prostředí, proto „Všechny kávové a čajové produkty musejí být vyrobeny v souladu s parametry Usnesení Evropského parlamentu o spravedlivém obchodu a rozvoji (2005/2245(INI)).
- **Ověření:** „Dodavatel je povinen prokázat, že jsou tato kritéria splněna, uvedením dodavatelů použitých produktů. Za vyhovující jsou považovány např. výrobky nesoucí značku FAIRTRADE® dle certifikace FLO nebo výrobky dovážené a distribuované prostřednictvím fair trade organizací (členové WFTO). Mezi nejvýznamnější členy patří Gepa, Eza, El Puente, Comercio Alternativo, Eine Welt Handel.) Dodavatelé mohou prokázat shodu s požadavky také jiným vhodným způsobem. Občerstvení z přiměřené části, tzn. více než 50 %, z certifikovaných biopotravin z kontrolovaného ekologického zemědělství. Nealko nápoje podávané ve skle.“
- **Kritérium hodnocení:** nejnižší nabídková cena

Příklad vychází z Metodiky Odpovědného veřejného zadávání.

ORGANIZACE, KTERÉ VÁM MOHOU POMOCI S REALIZACÍ SOVZ V OBLASTI CATERING, NAPŘ.:

- NaZemi, www.nazemi.cz (zabývá se přidáváním sociálních kritérií do veřejných zakázek)

Další:

- Ekumenická akademie, www.ekumakad.cz
- Ministerstvo práce a sociálních věcí, www.sovz.cz
- Sít ekologických poraden (STEP), www.ekoporadna.cz
- Ekologický institut Veronica, www.veronica.cz
- Fairtrade Česko a Slovensko, www.fairtrade-cesko.cz, vám může poskytnout seznam dodavatelů fairtradových výrobků

4.2 Kancelářské potřeby

Nakupujete kancelářské potřeby nebo třeba objednáváte dárkové balíčky pro partnery města? V následující části se dozvíte, jak můžete nakupovat s ohledem na životní prostředí a společenskou odpovědnost.

U zásobování kanceláře lze zohlednit celou řadu environmentálních požadavků (např. životní cyklus výrobku, balení a odpady, energetická úspornost). V tomto případě řešíme především zelené nakupování. Dále můžeme zohlednit sociální rozměr, reklamní předměty vám mohou vyrobit (místní) sociální podniky, pracovní oděvy nebo třeba dárky pro malé občanky MČ Praha 8 můžete nechat ušít z fairtradové bavlny. Dále můžete nakoupit dárkové balíčky pro partnery města z lokálních a fairtradových surovin.

4.2.1 Jaká kritéria můžeme uplatnit

- ekologicky šetrná řešení
- podpora důstojných pracovních podmínek (včetně bezpečnosti práce)
- podpora sociálních podniků
- etické nakupování

4.2.2 Příklady dobré praxe

PŘÍKLAD Č. 1

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Zajištění dodávky kancelářského papíru pro resort MPSV

Ministerstvo práce a sociálních věcí se dlouhodobě věnuje SOVZ, a to nejen díky projektu „**Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání**“.

MPSV je centrálním zadavatelem a v prosinci roku 2014 vypsal veřejnou zakázku na nákup kancelářského papíru pro všechny resortní organizace.

- **Předpokládaná hodnota VZ:** 90.000.000,- Kč bez DPH (nadlimitní otevřené řízení)
- **Doba plnění:** 2015–2019 (48 měsíců – 4 roky)
- **Předmět plnění:** zajištění dodávky kancelářského papíru pro resort MPSV
- **Podmínka plnění:** ekologické požadavky: 1. Proces bělení papíru musí být prováděn ekologicky, tj. bez použití elementárního chloru (ECF – Elemental Chlorine Free) – uchazeč musel dodat technickou dokumentaci výrobce kancelářského papíru, z níž byl průkazný technologický postup při bělení bez použití elementárního chloru. 2. Dřevo využitě na výrobu papíru musí pocházet ze zákonně nebo udržitelně obhospodařovaných lesů – prokazatelnost např. certifikací FSC (Forest Stewardship Council) nebo PEFC (Programme for Endorsement of Forest Certification) nebo jakýmkoli rovnocenným důkazem. „Zákonný původ dřeva mohl uchazeč také prokázat zavedeným systémem sledování. Tyto dobrovolné systémy mohou být certifikovány třetí stranou, jako součást systému řízení podle ISO 9000 nebo ISO 14000 či EMAS. Pokud dřevo pochází ze země, která podepsala dobrovolnou partnerskou dohodu s EU, mohlasloužit jako důkaz zákonnosti licence FLEGT U necertifikovaného primárního vlákna musel uchazeč uvést typy (druhy), množství a původ vláken používaných při výrobě papírenské buničiny a papíru společně s prohlášením o jejich zákonnosti. Vlákna musela být sledovatelná celým výrobním řetězcem z lesa až k výrobku.“
- **Hodnotící kritérium:** nejnižší nabídková cena (použita e-aukce)

Více informací o zakázce naleznete zde: https://mpsv.ezak.cz/contract_display_33.html

Příklad vychází z Metodiky Odpovědného veřejného zadávání.

ORGANIZACE, KTERÉ VÁM MOHOU POMOCI S REALIZACÍ SOVZ V OBLASTI KANCELÁŘSKÉ POTŘEBY, NAPŘ.:

- Sít' ekologických poraden (STEP), www.zeleneuradovani.cz/ (nabízí technické specifikace nakupovaných produktů)
- Ministerstvo práce a sociálních věcí, www.sovz.cz

Další:

- NaZemi, www.nazemi.cz
- Podpůrné materiály: kancelářská výpočetní technika: **Metodika pro nákup kancelářské výpočetní techniky, Návod k implementaci pravidel u výpočetní techniky**
- Fairtrade Česko a Slovensko, www.fairtrade-cesko.cz, vám může poskytnout kontakty na dodavatele fairtradových výrobků (např. reklamní cukříky, čokoládky, čaje, tašky, fotbalové míče)

4.3 Facility management (např. údržba veřejné zeleně, úklid objektů, ostraha)

I údržbu zeleně, odpadové hospodářství nebo úklid a ostrahu budov úřadu lze dělat udržitelně. Veškeré služby, které jsou spojeny s užíváním objektu úřadu MČ Praha 8 a veřejného prostranství skýtají prostor pro začlenění sociálních a environmentálních kritérií do veřejných zakázek. Představujeme vám několik tipů, jak je lze implementovat.

Typickými zakázkami v oblasti Facility management jsou např. úklid a úprava veřejných prostranství (vč. zeleně), úklid budov, odpadové hospodářství, servisní služby (servis a obsluha tiskových zařízení) a ostraha objektů.

4.3.1 Jaká kritéria můžeme uplatnit

- zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce
- ekologicky šetrná řešení
- podpora důstojných pracovních podmínek (včetně bezpečnosti práce)
- podpora malých a středních podniků, sociální podniky
- etické nakupování

4.3.2 Příklady dobré praxe

PŘÍKLAD Č. 1

Městská část Praha 12

Údržba veřejné zeleně a úklid veřejných prostranství

MČ Praha 12 začlenila již v roce 2013 sociální podmínku, v tomto případě „zaměstnávání osob se zdravotním postižením“, do kritérií zakázky.

Jednalo se o nadlimitní veřejnou zakázku pod názvem „Údržba veřejné zeleně a úklid veřejných prostranství ve dvou lokalitách Městské části Praha 12“. Zakázku MČ Praha 12 koordinovala ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování.

1. zakázka na MČ Praha 12:

- **Předmět plnění:** údržba veřejné zeleně a úklid veřejných prostranství ve dvou lokalitách Městské části Praha 12
- **Cíl:** podpora zaměstnání osob se zdravotním postižením, zároveň způsob, jakým vybraná firma s danými zaměstnanci pracuje.
- **Kritérium hodnocení:** 1. Nabídková cena – váha 60 % 2. Podíl osob se zdravotním postižením – váha 20 %. „Zadavatel stanovuje minimální podíl rozsahu faktického plnění osobami se zdravotním postižením na 30 %; pokud uchazeč nabídne podíl menší, bude jeho nabídka vyřazena a uchazeč následně vyloučen ze zadávacího řízení.“ 3. Způsob realizace veřejné zakázky – váha 20 %. „Uchazeč zpracuje metodu řešení veřejné zakázky se zaměřením na níže uvedené parametry v rozsahu max. 10 normostran: 1) popis procesu seznamování pracovníků s jednotlivými pracovními úkony, technologiemi apod. 2) popis, jak bude uchazeč podporovat prohlubování dovedností zaměstnanců a zajišťovat jejich bezpečnost při používání strojů a materiálů, včetně popisu používaných pracovních pomůcek, oděvů a další péče o ně, s důrazem na osoby se zdravotním postižením.“
- **Vybraný dodavatel:** Zahrada – provozovatel Fokus Praha spolu s komerční úklidovou firmou

Příklad vychází z příručky **Společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek.**

MČ Praha 12 následně vypsal další veřejnou zakázku, opět se sociální podmínkou, částečně ji ale modifikovala.

2. zakázka na MČ Praha 12

- **Zakázka v hodnotě:** 8.000.000,- Kč Kč bez DPH
- **Doba plnění:** 26 měsíců
- **Předmět plnění:** zimní údržba a blokové čištění pozemních komunikací
- **Kritérium hodnocení:** nejnižší nabídková cena
- **Smlouva o dílo obsahuje:** povinnost zaměstnat na určitý typ prací osoby se zdravotním postižením: (článek VII Práva a povinnosti smluvních stran, body 18 a 19): „Po dobu účinnosti této smlouvy je povinností zhotovitele zajistit dostatečný počet pracovníků pro činnosti specifikované v Příloze č. 6 této smlouvy, a to položkami 22, 26, 34 a 35, v plném rozsahu osobami se zdravotním postižením, a to na základě písemné výzvy pověřené osoby objednatele k provedení těchto činností.“ - „Zhotovitel je povinen

objednateli nejpozději do 15 dnů od provedení výzvy k provedení prokázat příslušnými doklady splnění povinnosti dle odst. 18 tohoto článku, a to předložením čestného prohlášení se seznamem osob se zdravotním postižením, ve kterém bude uvedeno jméno, příjmení, datum narození, adresa trvalého pobytu a číslo zaměstnance přidělené zaměstnavatelem na předmětnou činnost, spolu s kopiemi rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení o přiznání invalidního důchodu, a to v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů č. 101/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Zhotovitel je povinen zajistit, aby každý zaměstnanec měl průkazku s fotografií, na které bude uvedeno číslo zaměstnance, jméno a příjmení, datum narození. Tuto průkazku je zaměstnanec na vyžádání oprávněného zástupce objednatele – technického dozoru povinen předložit k nahlédnutí.“

Příklad vychází z příručky **Společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek.**

PŘÍKLAD Č. 2

Ministerstvo práce a sociálních věcí Zajištění ekologického úklidu v objektu MPSV

MPSV vypsal v roce 2014 veřejnou zakázku na „Zajištění ekologického úklidu v objektu MPSV“.

- **Předpokládaná hodnota VZ:** 10.000.000,- Kč bez DPH (otevřené nadlimitní řízení)
- **Požadavek:** 1. zaměstnat min. 2 dlouhodobě nezaměstnané osoby, 2. úklidové služby, dodávky spotřebního zboží a materiálu budou ekologicky šetrné - „veškeré výrobky používané uchazečem při plnění předmětu veřejné zakázky budou splňovat kritéria ekologické šetrnosti definovaná buď Ministerstvem životního prostředí v požadavcích pro propůjčení ochranné známky Ekologicky šetrný výrobek (např. č. 07-2012 pro univerzální čisticí přípravky a č. 72-2013 prací prostředky používané v průmyslu a institucích či 3-2012 prací prostředky apod.) zveřejněných na internetu (http://dataplan.info/img_upload/c6e3eef692b618867_bd4ece4fa16cf48/vz.pdf), nebo rovnocennými směrnici jiných národních systémů ekoznačení v Evropě pro tyto kategorie produktů“. Povinnou součástí nabídky bylo čestné prohlášení dodavatele o naplnění obou shora uvedených požadavků a tyto požadavky byly promítnuty jako obchodní podmínka do smlouvy. S vybraným dodavatelem byla uzavřena rámcová smlouva na 4 roky.“³¹
- **Kritérium hodnocení:** nejnižší nabídková cena
- **Spolupráce:** na zadání veřejné zakázky se podílelo Ministerstvo životního prostředí a nezisková organizace, která nadefinovala tzv. Definici ekologického úklidu (později příloha zadávací dokumentace).

Odkaz na profil zadavatele: https://mpsv.ezak.cz/contract_display_28.html

Příklad vychází z příručky **Společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek.**

PŘÍKLAD Č. 3

Ministerstvo práce a sociálních věcí Poskytování služeb fyzické ostrahy objektů MPSV

MPSV si v rámci zakázky na zajištění ostrahy vyhlášené v listopadu 2015 zvolilo za cíl podpořit zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce, přičemž vybrány byly dvě kategorie znevýhodnění, a to dlouhodobě nezaměstnaní a/nebo zdravotně postižení.

- **Doba plnění:** 24 měsíců
- **Předpokládaná hodnota VZ:** 19 mil Kč bez DPH (užší nadlimitní řízení)
- **Požadavek:** Nejméně 20 % osob z celkového počtu pracovníků vybraného uchazeče, kteří se budou podílet na plnění veřejné zakázky, musí pocházet z řad dlouhodobě nezaměstnaných osob a/nebo osob se zdravotním postižením. Uchazeč je oprávněn obě výše uvedené kategorie osob znevýhodněných na trhu práce (dlouhodobě nezaměstnané osoby, osoby se zdravotním postižením) libovolně kombinovat, podmínkou však je dosažení jejich účasti na plnění veřejné zakázky v rozsahu alespoň 20 % ve vztahu k celkovému počtu pracovníků uchazeče, kteří se budou na plnění veřejné zakázky podílet.
- **Způsob prokázání požadovaného:** V rámci součinnosti před podpisem smlouvy je povinen vybraný dodavatel prokázat splnění požadovaného: Vítězný uchazeč je povinen předložit zadavateli prohlášení o celkovém počtu osob, které se budou na plnění veřejné zakázky podílet, a doklady prokazující, že v min. podílu 20 % se na plnění veřejné zakázky budou podílet osoby pocházející z řad dlouhodobě nezaměstnaných a/nebo z řad osob se zdravotním postižením, tzn. předložit seznam osob včetně dokladů prokazujících deklarované skutečnosti (potvrzení příslušného úřadu o ukončení evidence na Úřadu práce České republiky v souvislosti s uzavřením pracovněprávního vztahu s dodavatelem / potvrzení příslušného úřadu, že uchazeč zaměstnává osoby se zdravotním postižením).
- **Vybraný dodavatel:** Nokika s.r.o. (před uzavřením smlouvy předložil čestné prohlášení, kde uvedl, že na plnění se bude podílet celkem 24 osob, přičemž 6 z nich jsou osobami se zdravotním postižením v 1. – 2. stupni).

Více informací o zakázce naleznete zde: https://mpsv.ezak.cz/contract_display_2187.html

ORGANIZACE, KTERÉ VÁM MOHOU POMOCI S REALIZACÍ OVZ V OBLASTI FACILITY MANAGEMENT, NAPŘ.:

- Ministerstvo práce a sociálních věcí, www.sovz.cz
- Sít' ekologických poraden, www.zeleneuradovani.cz

4.4 Stavební a projektové práce

Veřejné zakázky na stavební a projektovou činnost představují významný potenciál k podpoře celé řady širších společenských zájmů, a to zejména proto, že plnění probíhá po delší dobu.

Například investice do oprav škol a jiných staveb patří mezi klíčové položky rozpočtu v místní samosprávě a nabízejí tak příležitosti s velkým dopadem.

4.4.1 Jaká kritéria můžeme uplatnit

- Podpora zaměstnanosti
- Podpora důstojných pracovních podmínek a bezpečnosti práce
- Podpora vzdělávání, praxe a rekvalifikací
- Podpora přístupu malých a středních podniků, včetně řízení dodavatelského řetězce
- Ekologicky šetrná řešení

1) Zapojení osob znevýhodněných na trhu práce

Nabízí se využití tzv. zvláštní podmínky plnění, že určité % (nejčastěji je využíváno minimálně 10 %) nebo určitý počet osob podílejících se na dané zakázce přijme dodavatel do pracovního poměru z řad dlouhodobě nezaměstnaných osob, a to minimálně na dobu celého trvání veřejné zakázky. Počet takto zapojených osob je potřeba posoudit individuálně s ohledem na charakter veřejné zakázky. Do vybraných veřejných zakázek lze zahrnout podmínku podporující pracovní integraci „osob se ztíženým přístupem na trh práce“, přičemž sem řadíme nejen osoby dlouhodobě nezaměstnané, ale také absolventy bez praxe, studenty, osoby s nízkou kvalifikací či bez kvalifikace.

2) Důstojné pracovní podmínky a bezpečnost práce

Je naprosto legitimní, aby zadavatel požadoval, aby se při realizaci staveb dodržovaly všechny předpisy v oblasti pracovněprávní, zaměstnanosti a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. V praxi je vhodné tyto požadavky podporovat formou kombinace proklamace v zadávacích podmínkách a obchodní podmínky ve smlouvě, přičemž nedodržení takového smluvního ujednání při plnění veřejné zakázky je sankcionováno smluvní pokutou nebo odstoupením zadavatele od smlouvy.

3) Přístup malých a středních podniků a dodavatelské vztahy

Podpora malých a středních podniků často znamená podporu místní ekonomiky, tedy místních podniků, přičemž tyto jsou současně zdrojem pracovních míst a vzniku inovací. Existují mnohá opatření vedoucí ke zpřístupnění zadávacích řízení malým a středním podnikům. Řada potenciálně problematických prvků existuje v dodavatelských vztazích, jako např. včasné placení poddodavatelům. Je to tedy jedno z témat, kterým lze již při přípravě zadávacího řízení na stavební práce věnovat pozornost.

4) Ekologicky šetrná řešení

Stavebnictví, včetně výstavby a provozu budov, je odvětvím s ohromným potenciálem pro snižování environmentálních dopadů lidské činnosti za relativně malých finančních nákladů ve srovnání s výsledným efektem opatření a dosaženým zlepšením. Zadavatelé zakázky mohou například požadovat projekty s určitým počtem materiálů s označením ekologicky šetrný výrobek (EŠV) nebo s certifikátem Environmentální prohlášení typu III (EPD, jak tomu bylo například u projektů v rámci výzvy Zelená úsporám). Ekologické značení, případně nulový obsah formaldehydu a minimální obsah těkavých organických látek je rovněž možné požadovat při nákupu materiálů pro povrchové úpravy (omítky, malby, podlahové krytiny). Kromě ekoznačení použitých stavebních materiálů je vhodné požadovat velmi nízkou úroveň energetické náročnosti budovy – a to včetně stanovení spotřeby primárních energií. Tímto způsobem dojde k zásadnímu snížení spotřeby energie, produkce emisí a také k dlouhodobé finanční úspoře. Stanovením hranice spotřeby primární energie se podpoří využívání obnovitelných a environmentálně šetrnějších zdrojů energie.

4.4.2 Příklady dobré praxe

PŘÍKLAD Č. 1:

Rekonstrukce Studentského náměstí (Město Kadaň)

- **Předpokládaná hodnota VZ:** 28.000.000,- Kč bez DPH
- **Uplatněné společenské téma:** požadavek na zaměstnání absolventů škol
- **Předmět plnění:** stavební práce

Město Kadaň je příkladem úspěšné implementace konceptu společensky odpovědného veřejného zadávání v organizaci. Ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování zpracovalo vlastní Strategii sociálního začleňování Kadaň pro roky 2015-2018 a současně prosadilo příslušný text rovněž do řídicího dokumentu pro veřejné zakázky, jmenovitě do Pravidel pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu městem Kadaň.

Jednou ze zakázek, kde Město Kadaň koncept odpovědného zadávání užilo, se stala veřejná zakázka „Kadaň, Studentské náměstí“, vyhlášená v měsíci září 2015 jako zakázka podlimitní na stavební práce. V této zakázce zadavatel podpořil zaměstnávání absolventů škol, když stanovil podmínku, aby alespoň 10 % z celkového počtu pracovníků – minimálně však jeden, kteří se budou podílet na plnění shora uvedené veřejné zakázky - pocházelo z řad nezaměstnaných absolventů škol.

Více informací k této veřejné zakázce naleznete na <http://sovz.cz/praxe/rekonstrukce-studentskeho-namesti-mesto-kadan/>.

PŘÍKLAD Č. 2:

Sázava ř. km 29,230, Městečko – rekonstrukce jezu (Povodí Vltavy, státní podnik)

- **Předpokládaná hodnota VZ:** 40 000 000,- Kč bez DPH
- **Uplatněné společenské téma:** požadavek zadavatele na zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce (jmenovitě osob po skončení výkonu trestu).
- **Předmět plnění:** stavební práce

Zadavatel stanovil, že dodavatel „při zajištění předmětu veřejné zakázky bude mít po celou dobu realizace díla uzavřen pracovněprávní vztah nejméně s jedním pracovníkem“. Přitom stanovil, že uvedený pracovník dodavatele „musí být z řad osob, které byly minimálně po dobu 90 dnů před uzavřením smlouvy o dílo vedeny na úřadu práce [...] jako uchazeči o zaměstnání nebo zájemci o zaměstnání, a které jsou po výkonu trestu odnětí svobody se záznamem v trestním rejstříku“.

V rámci sledování obecně prospěšného cíle vyšel zadavatel dodavatelům vstříc, když jim přímo v zadávací dokumentaci poskytl námátkou kontakty na instituce, které mohly dodavateli napomoci s plněním uložené zvláštní podmínky (jmenovitě (jakkoli s výhradou námátkovosti) Probační a mediační služba a z.s. Liga vězňů).

Podle získaných informací je podmínka řádně a bez výpadků plněna a zadavatel ani dodavatel v souvislosti s ní neuvádějí komplikace, ani si nestěžovali na přehnanou náročnost.

ORGANIZACE, KTERÉ VÁM MOHOU POMOCI S REALIZACÍ SOVZ V OBLASTI STAVEBNÍ PRÁCE, NAPŘ:

- Ministerstvo práce a sociálních věcí, www.sovz.cz
- Česká rada pro šetrné budovy, <http://www.czgbc.org/>, připravila **Průvodce zadáváním veřejných zakázek na šetrné budovy**, který nabízí zadavatelům možné cesty, jak postupovat při zadávání zakázek na energeticky úsporné i šetrné, tedy kvalitní a dlouhodobě efektivní nové i rekonstruované budovy s nižšími provozními náklady a šetrnější k životnímu prostředí
- Informace k zeleným zakázkám v oblasti stavebnictví lze nalézt také v Příloze publikace „**Co je ekologicky šetrné veřejné zadávání**“, Nová ekonomika, o.p.s.

4.5 Nákup a vybavení interiérů

Vybavení interiérů, ať už se jedná o kanceláře, školní zařízení nebo třeba sportovní či kulturní zařízení, má významný vliv na fyzické i duševní zdraví zaměstnanců, školáků a ostatních osob, které v budovách tráví velmi často podstatnou část dne. Delší trvanlivostí vybavení interiéru se současně snižuje energetické, ale i finanční náklady vynaložené na výrobu i konečnou likvidaci. Kromě samotného nábytku zahrnuje vybavení interiérů také např. podlahové krytiny, textil, nástěnné krytiny či barvy do interiérů. Nábytek a interiérové vybavení je spotřební zboží s delší dobou životnosti, je proto velmi důležité zohlednit environmentální, zdravotní a další požadavky i u těchto produktů.

4.5.1 Jaká kritéria můžeme uplatnit

- ekologicky šetrná řešení
- podpora malých a středních podniků
- podpora sociálních podniků

4.5.2 Příklady dobré praxe

PŘÍKLAD Č. 1

**Dodávka interiéru firemní mateřské školy Kounicova 16, Brno
Jihomoravský kraj**

- **Předpokládaná hodnota VZ:** 950 000,- Kč bez DPH
- **Uplatněné společenské téma:** požadavek na ekologicky šetrná řešení
- **Předmět plnění:** dodávka nábytku a vybavení interiéru, včetně externích herních prvků v zahradě mateřské školy Lentilka – firemní mateřská škola Jihomoravského kraje, kterou již čtyři roky provozuje příspěvková organizace Jihomoravského kraje Lužánky – středisko volného času Brno. Mateřská škola byla v roce 2016 rozšířena o tři třídy. Ty bylo potřeba před zahájením provozu vybavit nábytkem.

Zadavatel se rozhodl požadovat, aby dodávka co nejvíce eliminovala dopady na životní prostředí. V zadávací dokumentaci zadavatel musel odlišit požadavky na výrobky ze dřeva nebo z materiálů na bázi dřeva a požadavky na výrobky z kovu, např. věšáky. U nábytku a vybavení interiéru, které jsou vyrobeny ze dřeva nebo z materiálů na bázi dřeva, požadoval, aby výrobky byly odolné vůči oděru,

omyvatelné, nepodporovaly hoření, a aby montážní spoje zboží zaručovaly jeho stabilní pevnost. Dále musely splňovat v zadávací dokumentaci podrobně uvedené technické parametry, které se týkaly:

- nebezpečných látek,
- obsahu formaldehydu a těkavých látek,
- složení použitých změkčovadel,
- obsahu těkavých organických sloučenin
- materiálů použitých na obaly.

Nábytek opatřený ekoznačkou (např. Ekologicky šetrný výrobek, Evropská ekoznačka – TheFlower) splňující požadavky A) až D) byl považován za vyhovující.

Zadavatel obdržel pět nabídek, přičemž pouze jedna z nich nesplnila technické požadavky zadavatele.

Více informací k této veřejné zakázce naleznete na <http://sovz.cz/praxe/dodavka-interieru-firemni-materske-skoly-kounicova-16-brno/>.

PŘÍKLAD Č. 2

Dodávka a montáž interiéru Děkanátu Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity

- **Předpokládaná hodnota VZ:** 635 000,- Kč bez DPH
- **Uplatněné společenské téma:** požadavek na ekologicky šetrná řešení
- **Předmět plnění:** dodávka vybavení interiéru

Cílem bylo, aby byl dodávaný interiér vyroben z kvalitních materiálů, měl vysokou odolnost a tedy také delší životnost. Zadavatel proto ve spolupráci s interiérovým projektantem zpracoval „nadstandardní kvalitativní kritéria“ nad rámec technické specifikace, která byla stanovena jako minimální standard. Zároveň zadavatel požadoval, aby nábytek nevylučoval zdraví škodlivé látky, nebyl nadměrně barven a lakován, konkrétně aby určité truhlářské výrobky (např. dýhované desky nebo HPL laminát) splňovaly požadavky norem DIN EN 438, emisní třídu E1 dle normy EN 312 a klasifikaci dle normy EN 312. Pokud se dodavatel zavázal dodat zadavatelem definované nadstandardně kvalitní plnění (nad rámec minimálních požadavků dle technické specifikace), byl v hodnocení zvýhodněn. Přitom zadavatel určil, že nabídková cena bude mít váhu 20 % a technická úroveň 80 %.

Více informací k této veřejné zakázce naleznete na <http://sovz.cz/praxe/dodavka-a-montaz-interieru-dekanatu-prf-mu-masarykova-univerzita-brno/>.

ORGANIZACE, KTERÉ VÁM MOHOU POMOCI S REALIZACÍ SOVZ V OBLASTI NÁBYTEK A VYBAVENÍ INTERIÉRU, NAPŘ:

- Ministerstvo práce a sociálních věcí, www.sovz.cz
- Sít' ekologických poraden, www.zeleneuradovani.cz

Další:

- Metodika pro nákup nábytku: [http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/CENMSG0KHR90/\\$FILE/metodika_pro_nakup_nabytku.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/CENMSG0KHR90/$FILE/metodika_pro_nakup_nabytku.pdf) a návod k implementaci nákupu nábytku: [http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/CENMSG0KHR90/\\$FILE/pravidla_nabytek.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/CENMSG0KHR90/$FILE/pravidla_nabytek.pdf)

5 DOSAVADNÍ ZKUŠENOSTI MČ PRAHA 8 SE SOVZ

5.1 Současná nákupní praxe v MČ Praha 8

Při analýze současné nákupní praxe jsme vycházeli zejména z platných interních předpisů Městské části Praha 8, z rozhovorů s příslušnými zaměstnanci a z veřejně dostupných informací ve věstníku veřejných zakázek.

Dle údajů z věstníku veřejných zakázek MČ Praha 8 zadala např. v roce 2015 veřejné zakázky ve finančním objemu 113 006 513,- Kč, přičemž tento údaj nezahrnuje zakázky malého rozsahu, tedy celkový finanční objem veřejných zakázek je podstatně vyšší. I tak je však patrné, že **veřejné nákupy Městské části Praha 8 skýtají obrovský potenciál pro zohlednění společenských témat ve veřejných zakázkách a jejich uplatnění tak mohou mít nezanedbatelný dopad.**

Jak již bylo zmíněno, MČ Praha 8 se hlásí ke společenské odpovědnosti a realizuje aktivity, které přispívají k udržitelnému rozvoji.

Co se týká veřejných nákupů, ve strategických dokumentech MČ Praha 8 deklaruje uplatnění ekologických, sociálních a kvalitativních kritérií ve veřejném zadávání. Do konkrétních pravidel zadávání veřejných zakázek však principy společensky odpovědného veřejného zadávání nejsou procesně promítnuty.

Postupy zadávání veřejných zakázek jsou upraveny Směrnicí Úřadu městské části Praha 8 pro zadávání veřejných zakázek, která byla vydána usnesením č. Usn RMC 0073/2017 Rady městské části Praha 8 ze dne 14. února 2017, přičemž tato směrnice upravuje povinnosti jednotlivých odborů Úřadu městské části Praha 8 a vztahy mezi nimi při plánování, přípravě a realizaci zadávání veřejných zakázek malého rozsahu. V případech, kdy se nejedná o veřejnou zakázku malého rozsahu ve smyslu § 27 zákona č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek, se postupuje přímo dle příslušných ustanovení zákona o zadávání veřejných zakázek.

Z praxe je patrné, že některé z principů udržitelné spotřeby jsou již v praxi veřejných zakázek Úřadu městské části Praha 8 uplatňovány. Jedná se zejména o nákupy fairtradových produktů při zajišťování cateringu, drobné nákupy od místních a sociálních podniků, přičemž tyto nákupy jsou realizované většinou formou přímých objednávek.

Příklad dobré praxe: místní Agenda 21, MČ Praha 8

„Každý rok před Vánocemi obdarováváme radní, tajemníka úřadu a předsedy komisí a výborů balíčky s fairtradovými produkty (potravinami). V sekretariátu zástupce starosty Petra Vilguse se podává fairtradová káva, v oddělení strategického rozvoje a MA21 nabízíme fairtradovou kávu, cukr, čaj, sušenky, to samé se podává na jednání Komise MA21 a na workshopech a veřejných projednáních pořádaných uvedeným oddělením. MA21 chce být příkladem pro ostatní odbory a oddělení na ÚMČ. Pro zajištění cateringových služeb oddělení využívá místní sociální podniky.“

Iva Hájková, koordinátorka Projektu Zdravá městská část a místní Agendy 21

Je neoddiskutovatelné, že uplatnění společenských témat ve veřejných zakázkách většího rozsahu a v zakázkách s delší dobou plnění bude mít poměrně k zakázkám malého rozsahu větší dopad. Na druhé straně zakázky malého rozsahu jsou velmi účinným nástrojem k prosazování principů odpovědných nákupů, a to zejména s ohledem na jejich nižší administrativní náročnost a tedy jednodušší prosazení v procesu jejich schvalování.

Po analýze současné nákupní praxe Úřadu městské části Praha 8 je však nutno říci, že implementace společensky odpovědného veřejného zadávání je v počátcích a k systematickému uplatňování strategických cílů Městské části Praha 8 v rámci veřejných nákupů je potřeba učinit postupné procesní kroky.

6 SHRnutí A DOPORUČENÁ OPATŘENÍ K UPLATŇOVÁNÍ PRINCIPŮ UDRŽITELNOSTI

MČ Praha 8 jako jedna z nejlidnatějších MČ v Praze aktivně podniká kroky vedoucí k podpoře udržitelného rozvoje, jež mohou být v mnohém pro ostatní místní samosprávy inspirací. Od roku 2015 doznala několika úspěchů. Je členem NSZM, zároveň se stala první Fairtradovou městskou částí a má platný Strategický plán udržitelného rozvoje. Principy udržitelnosti, sociální, environmentální a ekonomické, jsou také součástí Programového prohlášení Rady MČ Praha 8 na léta 2014-2018.

Zakotvení těchto témat ve strategických dokumentech je bezpochyby důležité, podstatné ale je, aby tyto deklarované cíle byly naplňovány. To, že jejich implementace a realizace není MČ Praha 8 lhostejná, dokazuje i zadání studie Možnosti udržitelné spotřeby pro MČ Praha 8, která se věnuje jednomu z možných nástrojů plnění, a to odpovědnému veřejnému zadávání.

Na základě analýzy situace v MČ Praha 8 je patrné, že současné politické prostředí na ÚMČ Praha 8 vyzývá k realizaci odpovědného veřejného zadávání. Současný objem veřejných zakázek podle věstníku veřejných zakázek (113 006 513,- Kč v roce 2015) dokládá, že MČ Praha 8 skýtá obrovský potenciál pro zohlednění společenských témat ve veřejných zakázkách a jejich uplatnění tak **může mít nezanedbatelný dopad. Zatím ale odpovědná témata** (např. zaměstnávání znevýhodněných na trhu práce, ekologicky šetrná řešení, etické nákupy) **nejsou do veřejných zakázek zadávaných ÚMČ Prahy 8 systematicky zakomponována.** Možné uplatňování společensky odpovědného veřejného zadávání v MČ Praha 8 prospěje jak místní ekonomice, tak životnímu prostředí.

Ve studii jsme představili několik stěžejních témat/předmětů plnění veřejných zakázek (catering, kancelářské potřeby, facility management, stavební a projektové práce, nákup vybavení interiéru a oděvů), ve kterých by se mohla MČ Praha 8 realizovat. Jako významný předmět plnění jsme zvolili **catering**, a to především z důvodu jednoduché aplikovatelnosti principů udržitelnosti, velké flexibility a významného dopadu v oblasti zadávání veřejných zakázek malého rozsahu. Připravili jsme pro vás, vedení města a zaměstnance, kteří se věnují zadávání veřejných zakázek, inspirativní příklady od jiných veřejných zadavatelů praktikujících odpovědné veřejné zadávání. Zároveň vám předkládáme seznam potencionálních dodavatelů, a to ve všech zmíněných oblastech předmětu plnění v regionu MČ Praha 8 a okolí.

Úspěšná implementace společensky odpovědného veřejného zadávání v MČ Praha 8 předpokládá **systémový a dlouhodobý přístup.** Je důležité, aby do implementace bylo aktivně zapojeno vedení ÚMČ Praha 8, které určuje její koncepční priority, ať již prostřednictvím projednání a schválení strategie SOVZ či jiného obdobného materiálu. **Vnímáme, že Úřad městské části Praha 8 má silnou politickou podporu pro implementaci SOVZ.**

Nabízíme proto kroky, které lze při implementaci odpovědného veřejného zadávání v organizaci využít:

KROK 1 - Pilotní veřejná zakázka s prvky společensky odpovědného veřejného zadávání

Je vhodné začít s pilotní veřejnou zakázkou, na které si zadavatel ověří, že OVZ je nejen legální, ale i funkční cestou. Pro pilotní veřejnou zakázku je vhodné zvolit téma, které MČ Praha 8 vnímá jako relevantní, důležité pro svůj úřad a patřící mezi strategické cíle. Doporučujeme napoprvé začít s uplatněním jednoho, nanejvýše dvou jednodušších, odzkoušených aspektů společensky odpovědného veřejného zadávání, přičemž je možné využít již v praxi vyzkoušené příklady zadávací dokumentace (viz. 4. kapitola studie).

Univerzálně vhodnou pilotní zakázkou může být například zakázka na zajištění ostrahy objektů, po-

skytování úklidových služeb nebo nákup nábytku. Univerzálně vhodnou proto, že uvedené plnění poptává většina veřejných zadavatelů a lze v nich snadno uplatnit aspekty společensky odpovědného veřejného zadávání.

Pilotní zakázkou je dále též jakákoli zakázka, kde lze vidět příležitost pro řešení určité problematické oblasti, lze snadno nadefinovat požadavek odpovídající společensky odpovědnému veřejnému zadávání a současně lze určit dokumenty, kterými má být prokázáno splnění požadavků. Škála možných předmětů plnění je široká a liší se dle typů veřejných zadavatelů. Pro ÚMČ Praha 8 lze jako příklad takové vhodné zakázky uvést veřejnou zakázku na dodávku oděvů, ve které naleznete nezbytné specifikace (příloha č. 3).

KROK 2 – Identifikace strategických priorit a stanovení cíle

Oblast zájmu by měla reflektovat **kompetence, strategické či politické cíle MČ Praha 8** a vycházet z jejích potřeb. Potřeby samosprávy jsou často spojené s daným územím a tedy regionálního či lokálního charakteru. Je důležité **konkrétně identifikovat prioritní, strategické potřeby** zadavatele, tedy širší problém, který hodlá odpovědným zadáváním řešit. Ze škály problémů, které potřebujete řešit, bude nutné vybrat tu oblast nebo několik oblastí, které pro vás mají největší prioritu. Myslete strategicky a zaměřte se na ty, které budou mít právě pro vaši instituci **největší společenský dopad**. Doporučujeme zamyslet se strategicky nad tím, čeho chcete odpovědným veřejným zadáváním dosáhnout, a stanovte si konkrétní, dosažitelné a nejlépe i měřitelné cíle. V obecné rovině to mohou být například tyto otázky:

- Jak by měl vypadat dosažitelný cílový stav?
- V jakém časovém horizontu chcete cíle dosáhnout?

KROK 3 - Zaveďte odpovědné veřejné zadávání systematicky

Úspěšná implementace společensky odpovědného veřejného zadávání na ÚMČ Praha 8 předpokládá systémový a dlouhodobý přístup. Je důležité, aby do implementace bylo aktivně zapojeno vedení úřadu, které určuje její koncepční priority, ať již prostřednictvím projednání a schválení strategie SOVZ či jiného obdobného materiálu. Už znáte strategické potřeby vašeho úřadu, včetně příčin možných slabých stránek, určili jste si oblasti, které chcete odpovědným veřejným zadáváním podpořit, a cíl, kterého chcete dosáhnout. Nyní je potřeba tyto informace a cíl **systémově promítnout do chodu vaší organizace**.

Začít je vhodné tím, že zpracujete **komplexní strategický dokument** (např. Směrnici Úřadu městské části Prahy 8 pro zadávání veřejných zakázek) a v něm co nejkonkrétněji pojmenujete oblasti, které chcete prostřednictvím SOVZ podpořit, včetně popisu příčin problémů v těchto oblastech. Komplexní strategický dokument by měl být ve vaší organizaci **promítnut do souvisejících vnitřních předpisů**. Měl by být podrobně komunikován vašim zaměstnancům, zejména příslušným pracovníkům gestních odborů a odboru právních služeb. Je vhodné tyto zaměstnance v SOVZ vyškolit a případně jim poskytnout rozpracované interní pokyny, včetně příkladů vhodných formulací pro využití v zadávacích řízeních.

V této souvislosti předkládáme možnosti úpravy Směrnice Úřadu městské části Prahy 8 pro zadávání veřejných zakázek (dále jen „Směrnice“), přičemž stanovení prioritních společenských oblastí k podpoře formou SOVZ je samozřejmě na rozhodnutí Úřadu MČ Praha 8.

Do čl. I Předmět úpravy navrhuje doplnit:

Tato směrnice rovněž stanoví základní rámec pro aplikaci principů společensky odpovědného veřejného zadávání jako dílčího projevu společenské odpovědnosti MČ Praha 8 a hospodárního vynakládání

veřejných prostředků.

Do čl. II Základní pojmy navrhujeme doplnit:

Společensky odpovědným veřejným zadáváním (dále jen „SOVZ“) je zadávání veřejných zakázek, které v rámci úsilí o dosažení ekonomicky nejvýhodnější nabídky (při současném dodržování zásad zaktualizovaných ve Smlouvě o fungování EU a směrnicích o veřejných zakázkách, při respektování pravidel stanovených ZZVZ, při respektování principu hospodárnosti nakládání s veřejnými prostředky, principu svobodné soutěže a zásady rovného zacházení) zohledňuje jedno nebo více z obecně prospěšných společenských hledisek, jako například zohledňování principů etického nakupování, podpora praxí a vzdělávání, podpora sociálního začleňování a pracovních příležitostí pro osoby znevýhodněné na trhu práce, dodržování důstojných pracovních podmínek (vč. sociálních a zaměstnaneckých práv), podpora malých a středních podniků a férových dodavatelských vztahů či poptávání ekologicky šetrných řešení.

Do čl. III Obecné zásady zadávání veřejných zakázek navrhujeme doplnit:

MČ Praha 8 bude při nakládání s veřejnými prostředky v rámci veřejných zakázek zohledňovat principy SOVZ a tím klást zvýšený důraz nejen na kvalitu plnění jednotlivých veřejných zakázek, ale rovněž na jejich širší dopady zejména v oblasti etického nakupování, podpory praxí a vzdělávání, podpory sociálního začleňování a pracovních příležitostí pro osoby znevýhodněné na trhu práce, dodržování důstojných pracovních podmínek (vč. sociálních a zaměstnaneckých práv), podpory malých a středních podniků a férových dodavatelských vztahů či poptávání ekologicky šetrných řešení. Při aplikaci a dodržení veškerých závazných pravidel a principů tedy MČ Praha 8 hodlá v rámci zadávání veřejných zakázek získávat maximální hodnotu za vynaložené prostředky z hlediska vytváření prospěchu pro společnost a ekonomiku při minimálním dopadu na životní prostředí.

Při zadávání veřejných zakázek zaměstnanci, kteří se podílejí na přípravě veřejné zakázky, vždy zvažují možnost aplikace principů SOVZ v jednotlivých veřejných zakázkách, a ve vhodných zakázkách principy SOVZ aplikují. To činí v dostatečném předstihu před zahájením samotného řízení, v jeho průběhu i ve fázi plnění veřejné zakázky.

Odbor právních služeb dbá o prosazování principů SOVZ ve veřejných zakázkách MČ Praha 8, vyhledává a posuzuje příležitosti k uplatňování principů SOVZ a ve vhodných případech je uplatňuje tak, aby MČ Praha 8 při zadávání konkrétní veřejné zakázky získala ekonomicky nejvýhodnější nabídku (vč. hledisek sociální nebo environmentální přidané hodnoty).

Stanovení prioritních společenských oblastí k podpoře formou SOVZ je samozřejmě na rozhodnutí Úřadu MČ Praha 8.

KROK 4 - Objevte příležitost v konkrétní zakázce

Ne každá veřejná zakázka poskytne tolik možností pro společensky odpovědné veřejné zadávání, kolik byste si přáli. **Klíčové je proto umět rozpoznat příležitost, když se objeví.** Každopádně k odpovědnému vydávání veřejných peněz nejsou nutně potřeba rozsáhlá zadávací řízení. Je ale vždy potřeba vhodně propojit možnosti konkrétní veřejné zakázky s podporovanou oblastí. Například zaměstnanost osob znevýhodněných na trhu práce nebo stáže studentů je možné lépe podpořit v rámci veřejných zakázek, jejichž plnění probíhá po delší dobu. Možné předměty plnění veřejných zakázek s provázáním na témata SOVZ, která u nich lze již vyzkoušeným způsobem uplatnit, najdete v publikaci **Odpovědné veřejné zadávání**, zpracované MPSV.

Dále je vždy třeba si v každém jednotlivém případě určit priority. Pokud totiž budete chtít jednou veřejnou zakázkou podpořit příliš mnoho cílů najednou, nakonec možná zbytečně zkomplikujete celý proces a nepodpoříte tak žádný z nich.

Pokud potřebujete podporu při přípravě (nejen) pilotní veřejné zakázky s prvky odpovědného veřejného zadávání nebo strategického dokumentu, kterým zavedete odpovědné veřejné zadávání na Úřadu MČ Praha 8, anebo školení SOVZ pro vaše zaměstnance, můžete kontaktovat realizační tým projektu Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání, který realizuje Ministerstvo práce a sociálních věcí na adrese sovz@mpsv.cz. Další kontakty naleznete na www.sovz.cz.

7 PŘEHLED LITERATURY A DALŠÍCH ZDROJŮ

CENIA. 2017. Zelené nakupování. Dostupné na: <http://www1.cenia.cz/www/zelene-nakupovani>

Dorňáková E, Francová P. 2016. Společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek: příručka. P3 - People, Planet, Profit o.p.s.: Praha. Dostupné na: https://www.portal-vz.cz/getmedia/7b8ac211-68e5-4b6a-96c7-fa435001caed/Spolecensky_odpovedne_zadavani_VZ.pdf

Ekumenická akademie. 2016. Sociální solidární ekonomika. ISBN 978-80-87661-33-8. Dostupné na: http://aa.ecn.cz/img_upload/1e75dedc1ec71e76dbe4e51c4c6f3809/SS%20Ekonomika_web.pdf

Evropská komise. 2011. Sociální nakupování: Průvodce zohledňováním sociálních hledisek při zadávání veřejných zakázek. ISBN 978-92-79-18405-5. Dostupná online zde: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=cs&catId=89&newsId=978>.

Evropská komise. 2017. Single Market Scoreboard: Public Procurement. Dostupné na: http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/docs/2017/public-procurement/2017-scoreboard-public-procurement_en.pdf

Evropský parlament. 2006. Zpráva: O spravedlivém obchodu a rozvoji. Dostupné na: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A6-2006-0207+0+DOC+XML+V0//CS>

Fairtrade Česko a Slovensko. 2017. Co je fair trade. Dostupné na: <http://www.fairtrade-cesko.cz/#!-fair-trade>

Hnutí Duha. 2014. Atlas Masa: příběhy a fakta o zvířatech, která jíme. ISBN: 978-80-86834-53-5

Informační centrum OSN v Praze. 2017. Udržitelná města a obce. Dostupné na: <http://www.osn.cz/11-udrzitelna-mesta-a-obce/>

Informační systém místní Agendy 21. 2017. Místní Agenda 21. Dostupné na: <http://ma21.cenia.cz/>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. 2017. Odpovědné veřejné zadávání: metodika. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR: Praha. ISBN 978-80-7421-134-8. Dostupná online zde: http://sovz.cz/wp-content/uploads/2017/05/sovz_metodika_text_web.pdf

Ministerstvo pro místní rozvoj. 2012. Koncepce podpory MA21 v ČR do roku 2020. Dostupné na: <https://www.mmr.cz/getmedia/93d9e2b3-c631-4a12-9aba-6982f3c07490/Koncepce-MA21.pdf>

Ministerstvo pro místní rozvoj. 2017. Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2016. Dostupné na: https://www.portal-vz.cz/getmedia/596b6316-9683-4f9e-8157-a42211f60404/III_Vyrocní-zpráva-o-stavu-verejnych-zakazek-v-Ceske-republice-za-rok-2016_final.pdf

Ministerstvo pro místní rozvoj. 2017. Výroční zpráva o stavu veřejných zakázek v České republice za rok 2016. Dostupné na: https://www.portal-vz.cz/getmedia/596b6316-9683-4f9e-8157-a42211f60404/III_Vyrocní-zpráva-o-stavu-verejnych-zakazek-v-Ceske-republice-za-rok-2016_final.pdf

Ministerstvo životního prostředí. 2010. Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR. Dostupné na: https://www.vlada.cz/assets/ppov/udrzitelny-rozvoj/Strategicky_ramec_udrzitelneho_rozvoje.pdf

Město Třebíč. 2014. Výzva zájemců k podání nabídky na veřejnou zakázku malého rozsahu. Dostupné na: https://zakazky.trebic.cz/contract_display_180.html

Národní síť Zdravých měst. 2017. Co je NSZM ČR. Dostupné na <https://www.zdravamesta.cz/index.shtml>

NaZemi. 2015. Fair trade a veřejné zakázky: Analýza možností přidávání fairtradových kritérií do vy-
pisovaných veřejných zakázek. ISBN: 978-80-905409-5-8. Dostupné na: https://www.nazemi.cz/sites/default/files/nazemi_pravni_analyza_bouda_web.pdf

NaZemi. 2015. Měníme svět. ISBN 978-80-88150-02-2. Dostupné na: https://www.nazemi.cz/sites/default/files/brozura_menime_svet_web.pdf

NaZemi. 2015. Společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek na oděvy. ISBN: 978-80-88150-00-8. Dostupné na: https://www.nazemi.cz/sites/default/files/pravni_analyza_odevy_web_0.pdf

NaZemi. 2011. Nakupujeme férově. ISBN: 978-80-905146-3-8. Dostupné na: https://www.nazemi.cz/sites/default/files/nakupujeme_ferove_web.pdf

OSN. 2015. Transforming our World: the 2030 Agenda for Sustainable development. Dostupné: http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E

Rada Evropské unie. 2017. Rada přijala nový Evropský konsensus o rozvoji. Dostupné na: <http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2017/05/19-european-consensus-on-development/>

Světová komise pro životní prostředí a rozvoj. 1991. Naše společná budoucnost. ISBN 80-85368-07-2

UN. 2014. World Urbanisation prospects. ISBN 978-92-1-151517-6

UNEP. 2008. What is Sustainable Public Procurement. Marrakech. (na základě: Marrakech Task Force on Sustainable Public Procurement). Dostupné na: <http://www.unep.fr/scp/procurement/whatisspp/>

Úřad vlády České republiky. 2017. Strategický rámec Česká republika 2030. Dostupné na: https://www.cr2030.cz/wp-content/uploads/Strategick%C3%BD_r%C3%A1mec_%C4%8Cesk%C3%A1_republika_2030_18.04.2017.pdf

8 PŘÍLOHY

1. Přehled potencionálních dodavatelů
2. Seznam certifikačních známek
3. Případová studie: Dodávky potravinové a materiální pomoci

Příloha č. 1: Přehled potencionálních dodavatelů

Přehled dodavatelů vychází z následujících zdrojů - Ekomapa (<http://www.veronica.cz/ekomapa>), České sociální podnikání (<http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/adresar-socialnich-podniku/mapa-podniku>), Nabídka členů TESSEA (www.tessea.cz/nabidka-clenu-tessea) a Slušná firma (www.slusnafirma.cz). U obcerstvení jsme se zaměřili na region Praha a Středočeský kraj, a to z důvodu krátké dojezdové vzdálenosti a tím pádem vyšší flexibility dodavatelů.

1. Obcerstveni - Catering (lokalnost, sezonnost, eticke nakupovani, socialni podniky)									
Název firmy	REGION	SOCIÁLNÍ ASPEKT			ENVIRONMENTÁLNÍ ASPEKT			CATERING	ZAMĚŘENÍ
		Integrační sociální podnik	Fair trade	Lokální produkce	Ekologická produkce	Minimalizace obalů	Vegetariánské		
Tichá kavárna	MČ Praha 8	✓		✓				✓	catering
Mlsná Kavka	MČ Praha 8	✓	✓	✓	✓			✓	catering
Fair & Blo obchod	MČ Praha 8	✓	✓		✓			prodej fairtradových výrobků (káva, čaj, cukr)	TESSEA
Fair & Blo pražšírna	MČ Praha 8	✓	✓		✓			vaření kávy	Slušná firma
BirdSong Coffee	MČ Praha 5				✓			vaření kávy	Slušná firma
Café Martin	MČ Praha 8	✓		✓				catering	České sociální podnikání
Mama Coffee	MČ Praha 8		✓		✓			catering	Ekomapa
Ethnocatering	MČ Praha 2	✓	✓	✓	✓			catering	České sociální podnikání
Kavárna Bílá Vrána	MČ Praha 1	✓	✓	✓	✓			catering	TESSEA
Kavárna Modrý domeček	Středočeský kraj	✓	✓	✓			✓	catering	TESSEA
Bezobalu	MČ Praha 6, MČ Praha 2		✓	✓	✓	✓		bezobalový obchod - ořšky, sušené ovoce a další	Slušná firma
Fair Trade Centrum	Jihomoravský kraj		✓					e-shop	České sociální podnikání
Jeden svět	MČ Praha 2		✓					prodej fairtradových výrobků	České sociální podnikání
ENVIRA	MČ Praha 10	✓		✓			✓	catering	TESSEA
Jiná krajina	MČ Praha 10			✓			✓	catering	Ekomapa
Cafeterapie	MČ Praha 2			✓			✓	catering	Ekomapa
Secret of Raw	MČ Praha 3			✓			✓	catering	Slušná firma
Etnosvět	MČ Praha 2			✓			✓	catering	Ekomapa

Název firmy	REGION	SOCIÁLNÍ ASPEKT Integrační sociální podnik	EKOLOGIE šetrné k životnímu prostředí	ZAMĚŘENÍ	ZDROJ	NÁHRADNÍ PLNĚNÍ	ADRESA	WEBOVÁ STRÁNKA
VS Tisk - Vazební věznice Praha Pankrác	MČ Praha 4	✓		TISKARNA služby v oblasti grafiky (návrhy, předtisková příprava, tisk).	-		Soudní 1, 140 57 Praha 4 Nusle http://vs.tisk.cz/	
Nakladatelství Pasparta	Středočeský kraj	✓		služby v oblasti grafiky (návrhy, předtisková příprava, tisk).	České sociální podnikání	ANO	Zlončice 179, 27801 Zlončice www.pasparta.cz	
Centrum služeb Broumov	Královéhradecký kraj	✓		tiskové centrum se sídlem v Broumově s technologií pinobarevného tisku do formátu B2 - katalogy, kalendáře 2015, zpravodaje, šanoný, knihy, ceníky, plakáty, vizitky.	České sociální podnikání	ANO	Přádlácká 89, 55001 Broumov www.tiskarna-broumov.cz	
Copy General	Brno		✓	recyklovaný papír - prodej	Ekomapa		Dvořákova 13, Brno https://www.copygeneral.cz/	
Ecoprint	Brno		✓	recyklovaný papír - prodej	Ekomapa		Štefánikova 52, Brno http://www.ecoprint.cz/	
Kaspa	Opava		✓	recyklovaný papír - prodej	Ekomapa		Valech 4, Opava http://www.kaspa.cz/	
Moravel	Olomoucký kraj		✓	Kancelářské produkty	Ekomapa		Jiráskova 4, Opava http://www.moravel.cz/	
Papyrus	MČ Praha 1		✓	recyklovaný papír - prodej	-		Václavská 316/12, 120 00 Nové Město http://www.papyrus.com/csCZ/webcom-e.htm	
Le Papir - velkoobchod Antalis	MČ Praha 2		✓	recyklovaný papír - prodej	-		Chodská 11, 120 00 Praha 2 https://www.lepapier.cz/velkoobchod/ http://www.antalis.cz/business/home/zi-volni-postredi/zelene-produkty.html	
IReSoft	Brno	✓		Nejsme jen další softwarová společnost. Pomáháme sociálním službám (dárky pro seniory apod.) s vedením jejich organizací. Naším cílem je uživatelským zjednodušovat práci, neustále přicházet s novými a zlepšovat tak kvalitu péče o lidi, kteří jsou odkázáni na pomoc druhých.	Slušná firma		Cejl 62, 602 00 Brno www.iresoft.cz	
Maturus	MČ Praha 4	✓		Grafické práce - výroční zprávy, PF, letáky a brožury, ilustrace, loga a vizitky, zajištění tisku	TESSEA	ANO	Na Topolce 1 713/1 a, 140 00 Praha 4 http://www.maturus.cz/	
1. SZDP družstvo	Děčín	✓		IT: komplexní outsourcing služeb, cloudové služby, obchod	TESSEA	ANO	Riegrova 909/5, 405 02 Děčín www.1sdzp.cz	

2. Kancelářské potřeby, IT vybavení a propagační předměty

celářské potřeby - Vaše tipy

Kancelářské potřeby - Vaše tipy

3. Facility management: Úklid a úprava veřejných prostranství (vč. zeleně), úklid budov, odpadové hospodářství, servisní služby (servis a obsluha tiskových zařízení), ostraha objektů						
Název firmy	Region	SOCIÁLNÍ ASPEKT Integrační sociální podnik	EKOLOGIE šetrné k životnímu prostředí	Zaměření	Zdroj	Další info
CDV služby, s.r.o.	MČ Praha 5			komplexní služby v oblasti úklidu	Tip od GreenDoors	
Fokus Praha - Zahrad	MČ Praha 8	✓		údržba zeleně a technické služby	České sociální podnikání	Na Zatlance 1350/13, 150 00 Praha 5, Smíchov www.fokus-praha.cz/index.php/cz/podnikame/zahrada
Prádelna u Mandelíku	Praha 6	✓		praní, mandlování, žehlení a oprava prádla	TESSEA	www.pradelnaumandeliku.cz/index.php/cz/
Vázební věžnice Praha Pankrác	MČ Praha 4	✓		úklid, třídění odpadu, zámečnická dílna	-	www.vstcr.cz/vazebnivaznice-praha-pankrac/zamestnavateliveznu/
TAPKO s.r.o.	MČ Praha 1	✓		administrativa, tvorba webu, účetnictví, call centrum	České sociální podnikání	www.tapiko.cz/
Ergotep	Proseč - Východní Čechy	✓		zpracování dat, e-komerce, direct marketing, informační systémy, webová správa	České sociální podnikání	www.ergotep.cz
Allren s.r.o.	Středočeský kraj	✓		orientuje se na poskytování komplexních služeb v oblasti renovací tonerových kazet, cartridge a vypočetní techniky.	České sociální podnikání	www.ceske-socialni-podnikani.cz/adresar-socialnich-podniku/662-allren-s-r-o
Dobré Dilo	Středočeský kraj	✓		žehlení, mandlování	České sociální podnikání	www.dobredilo.cz/
SP Černý Most	MČ Praha 14	✓		technické služby, komunitní správa bytů	České sociální podnikání	www.spcm.cz/
BlindShell	MČ Praha 9	✓		intuitivní mobility pro zrakově postižené	České sociální podnikání	www.blindshell.com/cs
Transkript online s.r.o.	MČ Praha 14	✓		nastavení komunikační strategie ve vztahu ke komunitě neslyšících, prepisování textů	České sociální podnikání	www.transkript.cz/
Tantamy	MČ Praha 10	✓		úklid menších prostor, mytí oken, hlídání dětí	České sociální podnikání	www.lamitamy.cz/home
Econea	e-shop		✓	ekologické čistící prostředky	Ekomapa	www.econea.cz/

3. Facility management							Webová stránka
Název firmy	Region	SOCIÁLNÍ ASPEKT	EKOLOGIE	Zaměření	Zdroj	Další info	
		Integrační sociální podnik	šetrné k životnímu prostředí				
KOKOZA	MČ Praha 11	✓	✓	Pěstování a kompostování ve městě, komunitní zahrady, zelené vnitroblok, vyvýšené záhony a jejich umísťování do veřejného prostoru, práce s komunitou a podpora lidí se zkušeností s duševním onemocněním v rámci realizací pro ježdě město, třeba právě v komunitních zahradách. To jsou témata, která si hýčkáme a posouváme je dál.	Slušná firma	Malenická 1784/2, 148 00 Praha 11	www.kokoza.cz
Sázíme stromy	MČ Praha 8		✓	Sázíme stromy tam, kdy by je jinak nikdo nevsadil. Peníze získáváme od firem a stromy sázejí dobrovolníci.	Slušná firma	Libochovická 11, 184 00 Praha 8	www.sazimestromy.cz

Facility management - Vaše tipy

4. Stavební práce - Vaše tipy						
Název firmy	Region	SOCIÁLNÍ ASPEKT Integrační sociální podnik	EKOLOGIE šetrné k životnímu prostředí	Zaměření	Zdroj	Adresa
Webová stránka						
Nelumbo Energy a.s.	Olvice		✓	Nabízíme ucelené komplexní řešení, které zajistí majiteli objektu dlouhodobě stabilní ceny energií, které jsou získávány co nejvíce z obnovitelných zdrojů.	Slušná firma	U Vodámy 277, 431 11 Otvice www.nelumbo.cz
KOMA Modular	Zlínský kraj			Se spokojenými zaměstnanci vyrábíme modulární budovy pro spokojené zákazníky.	Slušná firma	Říčany 1191, 763 12 Vizovice http://www.koma-modular.cz
A a D Klásek spol. s r.o.	Olomoucký kraj	✓		stavební práce a stavby na klíč, rekonstrukce staveb Dřevozpracování, dřevovýroba, papírnictví,	České sociální podnikání	Tomikovice 340, 790 65 Žulová www.adklasek.cz
ENVIRA	MČ Praha 10	✓	✓	dřevěné výrobky: naučné tabule, zábradlí, ploty, pláči budky, zahradní nábytek, pergoly, přístřešky, herní prvky, vitríny a cedule	České sociální podnikání	Kubatova 32/1, 102 00 Praha 10 - Hostivař www.setneprojective.cz , www.toukuvdvir.cz
5. Nábytek a vybavení interiéru						
NÁZEV FIRMY	REGION	SOCIÁLNÍ ASPEKT Integrační sociální podnik	EKOLOGIE šetrné k životnímu prostředí	ZAMĚŘENÍ	ZDROJ	DALŠÍ INFO
NÁHRADNÍ PLNĚNÍ						
ADRESA						
WEBOVÁ STRÁNKA						
Podniků, které nabízí nábytek vyrobený šetrně k životnímu prostředí je mnoho. Podívejte se např. na mapu FSC Česká republika: http://www.czechfsc.cz/mapa-obchodu.html						

Další příklady

Květinová výzdoba - seminářích, na úřadě										
Vaše typy										
Květinová výzdoba -										
</										

Název firmy		Region	Sociální aspekt integrační sociální podnik	Zaměření	Zdroj	Adresa	Webová stránka
Cestování	Bezbatour	MČ Praha 9	✓	Cestování bez bariér	České sociální podnikání	Kukerova 809/11, Praha 9	www.bezbatour.cz
	Agentura ProVás	MČ Praha 1	✓	Samánské služby, Výlep plakátů pro kulturní účely na atraktivních místech Prahy	České sociální podnikání	Rybná 21, 110 00 Praha-Staré Město	http://www.agenturaprovas.cz/jar/42/kontakty.htm
	RUBIKON Centrum Servis, s.r.o.	Praha 8	Nezisková organizace	Podpora osob s tresní minulostí	České sociální podnikání	KORUNNÍ 101, 130 00, PRAHA 3	http://rubikoncentrum.cz/

Zdroje:

Ekomapa
Adresář farmářů
České sociální podnikání
Nabídka členů TESSEA
Slušná firma

<http://www.veronica.cz/ekomapa>
<http://www.adresarfarmaru.cz/>
<http://www.ceske-socialni-podnikani.cz/cz/adresar-socialnich-podniku/mapa-podniku>
www.tessea.cz/nabidka-clenu-tessea
www.slusnafirma.cz

Příloha č. 2: Seznam certifikačních známek

Přehled dodavatelů vychází z následujících zdrojů - STEP. 2016. Odpovědné veřejné zakázky: Ekoznačky a sociální standardy. Dostupné na: http://sovz.cz/wp-content/uploads/2016/08/z_sesit_ekoznacky.pdf, Hejkrlik J. 2017. Systém etických standardů používaných v České republice.

Název certifikace	LOGO	Nabízené produkty	Sociální aspekty	Ekologické aspekty	Geografické zaměření	Co garantuje
Fairtrade		Káva, kakao, čaj, banány, sušené ovoce a zelenina, ovocné džusy, koření a bylinky, med, ořechy a oleje, quinoa, rýže, cukr, bambucké máslo, vinná réva, květiny, bavlna a sportovní míče	✓	✓	Pouze producenti v tzv. rozvojových zemích - V Latinské Americe se nachází přes 50 % certifikovaných organizací	SOCIÁLNÍ: zákaz dětské a nucené práce, demokratické rozhodování, budování kapacit a školení, svoboda sdružování, ochrana zdraví, zákaz diskriminace, důstojná mzda alespoň na úrovni místně platné minimální mzdy. EKONOMICKÁ: pevně stanová minimální cena - vyšší než současná cena na mezinárodním trhu, pevně daný sociální příspěvek - investice do rozvoje komunity, platby předem (na požádání až 60 % ceny kontraktu musí být předfinancovány, dlouhodobé obchodní vztahy; EKOLOGICKÁ: ekologické standardy odkazují na místní legislativu, zákaz GMO
WFTO (World Fair Trade Organisation)		Potraviny a řemeslné produkty	✓	✓	Pouze producenti v rozvojových zemích	SOCIÁLNÍ: zákaz dětské a nucené práce, demokratické rozhodování, budování kapacit a školení, svoboda sdružování, ochrana zdraví, zákaz diskriminace, minimální mzda na úrovni národní nebo regionální; EKONOMICKÁ: obecný závazek k lepším výkupním cenám, možnost předplacení min. 50 % z ceny, dlouhodobé obchodní vztahy (alespoň dvouletá spolupráce); EKOLOGICKÁ: ochrana půdy a vody (dodržování místních standardů)
Naturland Fair		Potraviny, lesnictví, rybolov, kosmetika a textil.	✓	✓	Zejména producenti z OECD (téměř 80 %) ale i rozvojových zemí	SOCIÁLNÍ: zákaz dětské a nucené práce, demokratické rozhodování, budování kapacit a školení, svoboda sdružování, ochrana zdraví, zákaz diskriminace důstojná mzda alespoň na úrovni místně platné minimální mzdy; EKONOMICKÁ: minimální cena je daná minimální cenou Fairtrade International nebo 10% navýšením oproti běžné ceně, sociální příspěvek nebo 10 % navýšení ceny, platby předem do 60 % ceny kontraktu; EKOLOGICKÁ: vyžadována certifikace BIO nebo Naturland, všechny produkty musí být zároveň BIO, zákaz GMO
Fair for Life		Potraviny, kosmetika, textil, rukodělné produkty a minerály. Speciální standard „Fair Wild“ pro produkty z lesa.	✓	✓	Zejména producenti z rozvojových zemí - Latinská Amerika přes 50 %, ale i OECD (cca 5 %)	SOCIÁLNÍ: zákaz dětské a nucené práce, demokratické rozhodování, budování kapacit členů a zaměstnanců, svoboda sdružování, ochrana zdraví, zákaz diskriminace, důstojná mzda alespoň na úrovni místně platné minimální mzdy; EKONOMICKÁ: není dána minimální cena (obecně + 5 % oproti ceně na trhu), sociální příspěvek je doporučený jako 10 % výkupní ceny, platby předem na požádání až 50 % z ceny kontraktu, vyžadována dlouhodobá spolupráce (výhled alespoň na 3 roky), EKOLOGICKÁ: musí mít BIO certifikaci

Název certifikace	LOGO	Nabízené produkty	Sociální aspekty	Ekologické aspekty	Geografické zaměření	Co garantuje
Soil Association Ethical trade standards		Potraviny, lesnictví, rybolov.	✓	✓	Produkty z celého světa bez rozlišení	SOCIÁLNÍ: zákaz dětské a nucené práce, demokratické rozhodování, budování kapacit členů a zaměstnanců, svoboda sdružování, ochrana zdraví, zákaz diskriminace, důstojná mzda alespoň na úrovni místně platné minimální mzdy nebo průměru v daném odvětví. EKONOMICKÁ: dlouhodobé obchodní vztahy; EKOLOGICKÁ: musí mít BIO certifikaci
Rainforest Alliance		Zemědělské produkty, turistický průmysl a lesní produkty. SAN/RA má speciální standard pro chov hovězího dobytka.	✓	✓	Certifikované produkty pocházejí již z více jak 100 rozvojových zemí. Cca 4,5 %, 10 % kakaa, 11 % čaje a 15 % banánů je již certifikováno	SOCIÁLNÍ: zákaz dětské a nucené práce, vzdělávání zaměstnanců, svoboda sdružování, ochrana zdraví, zákaz diskriminace, důstojná mzda alespoň na úrovni místně platné minimální mzdy. EKONOMICKÁ: vytvoření pravidel pro spolupráci s místní komunitou, EKOLOGICKÁ: ochrana biodiverzity a půdy
UTZ		Káva, kakao, čaj a roibos, lískové ořechy.	✓	✓	Produkty pocházejí z 34 zemí světa. Již okolo 8 % světové produkce kávy, 13 % kakaa a 1,4 % čaje je certifikováno	SOCIÁLNÍ: zákaz dětské a nucené práce, vzdělávání zaměstnanců, svoboda sdružování, ochrana zdraví, zákaz diskriminace, důstojná mzda alespoň na úrovni místně platné minimální mzdy; EKONOMICKÁ kritéria chybí; EKOLOGICKÁ: ochrana biodiverzity, půdy a vody.
Rapunzel Hand in Hand		Produkty nabízené firmou Rapunzel.	✓	✓	Produkty pocházejí od 16 dodavatelů firmy Rapunzel z různých rozvojových zemí	SOCIÁLNÍ: zákaz dětské a nucené práce, vzdělávání a budování kapacit zaměstnanců, svoboda sdružování, ochrana zdraví, zákaz diskriminace, alespoň minimální národní mzdu, požaduje dlouhodobě navýšenou na tzv. „living wage“; EKONOMICKÁ: výkupní cena alespoň na úrovni průměrné ceny za produkt podobné kvality a původu, výkupní cena obsahuje dohodnutý příspěvek na rozvoj dodavatele, dlouhodobé obchodní vztahy, EKOLOGICKÁ: Ano, všechny produkty musí mít BIO certifikaci

Název certifikace	LOGO	Nabízené produkty	Sociální aspekty	Ekologické aspekty	Geografické zaměření	Co garantuje
Regionální produkt		Zemědělské nebo rukodělné produkty. V některých regionech také pro služby.	-	-	Pouze regiony ČR	SOCIÁLNÍ: Standardy obsahují požadavek tradice výroby vyjadřený v počtu let. Dále vyžadují místní suroviny a šetrnost k životnímu prostředí. EKOLOGICKÁ: pouze obecně dfinová šetrnost k životnímu prostředí
Klasa		Všecké potravinářské produkty.	-	-	Pouze ČR - kvalita produkce a zpracování	Pro české i dovážené potraviny, nejasné podmínky, chybí ekonomická a ekologická kritéria
Český výrobek		Všecké potravinářské produkty.	-	-	Pouze ČR - pouze lokálnost	Vysoký podíl českých surovin, často povinné 100 %, chybí ekonomická a ekologická kritéria
BIO produkt EU		Produkty z ekologického zemědělství - zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, příslušné vyhlášky a legislativa EU.	-	✓	Produkty pocházející jak z rozvojových tak rozvinutých zemí světa.	SOCIÁLNÍ: Zákaz dětské práce, EKOLOGICKÁ: nepoužívají syntetické látky, ochrana biodiverzity, ochrana půdy a vody, omezení agrochemikálií, zákaz GMO

Název certifikace	LOGO	Nabízené produkty	Sociální aspekty	Ekologické aspekty	Geografické zaměření	Co garantuje
Bio produkt ČR		Produkty z ekologického zemědělství (zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, příslušné vyhlášky a legislativa EU).	-	✓	Známka pro biopotraviny vypěstované v ČR, dobrovolné pro zahraniční	Ekologická: šetrné hospodaření, nepoužívání chemických hnojiv a nebezpečných látek, citlivý chov zvířat a péče o krajinu
The Flower		Úklidové prostředky, kancelářský a grafický papír, hygienický papír, novinový papír, tištěný papír, produkty ze zpracovaného papíru, osobní počítače, přenosné počítače, zařízení k tisku a kopírování, světelné zdroje, teplovodní ohřívače, textilní výrobky, obuv, dřevěný nábytek, dřevěné krytiny, tvrdé podlahové krytiny, textilní krytiny, interiérové a exteriérové barvy a laky, péstební substráty, pomocné půdní látky	-	✓	Ekoznámka EU - oficiální označení EU, v ČR zpořádková agentura CENIA	EKOLOGICKÁ: šetrné hospodaření během celého výrobního cyklu produktu
Ekologicky šetrný výrobek/služba		Psací a kreslicí potřeby, výrobky ze zpracovaného papíru a lepenky, hygienický "tissue" papír, aglomerované materiály na bázi dřeva a výrobky z nich, kovový nábytek, prací prostředky, mycí prostředky do automatických myček nádobí používaných v průmyslu a institucích, prací prostředky používané v průmyslu a institucích, univerzální čisticí prostředky, lepidla a tmely ředitelné vodou, nátěrové hmoty ředitelné vodou, teplovodní ohřívače, trubky, tvarovky a potrubní systémy z polyolefinů (alternativy k toxickému pvc, případně olovu), zdrcující posypové materiály z lehkého kameniva pro zimní údržbu pozemních komunikací, mulčovací materiály ze sběrového papíru	-	✓	Česká národní ekoznačka, ekoznačku mohou získat i výrobky ze zahraničí (podmínky sladěné s požadavky ekoznačky EU)	
FSC (Forest Stewardship Council)		Dřevní i nedřevní produkty lesa (nábytek, papír...)	✓	✓	Produkty pocházející jak z rozvojových, tak rozvinutých zemí světa.	SOCIÁLNÍ: Zákaz dětské a nucené práce, vzdělávání zaměstnanců a místní komunity, svoboda sdružování, zákaz diskriminace, ochrana zdraví dle místních zákonů, vytvoření nástrojů pro práci s místní komunitou, důstojná mzda alespoň na úrovni místně platné minimální mzdy; EKOLOGICKÁ: ochrana biodiverzity a půdy, zákaz syntetických látek

Název certifikace	LOGO	Nabízené produkty	Sociální aspekty	Ekologické aspekty	Geografické zaměření	Co garantuje
EnergyStar		Výpočetní technika	-	✓	Program Evropské komise	EKOLOGICKÁ: podle spotřeby energie a vyžaduje nízký podíl toxických látek ve výrobcích.
TCO Development		Výpočetní technika (monitory, displeje, notebooky, smartphony, počítače, dataprojektory, sluchátka).	✓	✓		EKOLOGICKÁ: nízká spotřeba energie i vyloučení některých chemikálií; SOCIÁLNÍ: plnění alespoň minimálních sociálních standardů při výrobě
Der Blaue Engel		Grafické a tiskářské papíry, recyklovaný papír, hygienický papír z recyklovaného papíru, tiskářské materiály, tonery pro tisk, barvy a laky, počítače, monitory, klávesnice, tisková zařízení (tiskárny, kopírky, multifunkční zařízení), výrobky využívající solární energii (kalkulačky, hodiny atd.), bezdrátové telefony, bojler, zásobníky horké vody, výrobky z recyklovaných plastů, dřevěný nábytek a materiály na bázi dřeva, čalouněný nábytek, netoxické insekticidní přípravky pro interiéry, čistící a mycí prostředky	-	✓	Německá ekoznačka, na známce někdy také najdete údaje o environmentálních kvalitách výrobku	Podmínky pro udělení ekoznačky najdete na www.blauer-engel.de (německy, anglicky)
Nordic Ecolabel		Grafický a kopírovací papír, repasované tonery, tiskářské služby a tiskové materiály, dobíjecí baterie, bílé zboží, venkovní nábytek a vybavení hřišť, dřevo a dřevěné výrobky pro venkovní použití, okna a dveře, úklidové prostředky a úklidové služby, suché čištění, prostředky na ruční mytí nádobí, prostředky pro údržbu lodí a automobilů, textil	-	✓	Známka severských států (Norsko, Švédsko, Finsko, Dánsko a Islandu). Všechna kritéria jsou dostupná na webové stránce:	Podmínky pro udělení ekoznačky najdete na www.nordic-ecolabel.org (anglicky)

Zdroj:
 STEP 2016. Odpovědné veřejné zakázky: Ekoznačky a sociální standardy. Dostupné na: http://ssov.cz/wp-content/uploads/2016/08/fz_sest_ekoznačky.pdf
 Hojkrlik J. 2017. Systém etických standardů používaných v České republice

Příloha č. 3: Případová studie: Dodávky potravinové a materiální pomoci

SOCIÁLNĚ ODPOVĚDNÉ VEŘEJNÉ ZADÁVÁNÍ

PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

SOCIÁLNĚ ODPOVĚDNÉ
VEŘEJNÉ ZADÁVÁNÍ

Dodávky potravinové a materiální pomoci

Zadavatel:

Česká republika – MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Název VZ:

**DODÁVKY POTRAVINOVÉ A MATERIÁLNÍ
POMOCI HRAZENÉ Z FONDU EVROPSKÉ
POMOCI NEJCHUDŠÍM OSOBÁM – II.,
Část 4: Textil**

K VEŘEJNÉ ZAKÁZCE

Předpokládaná hodnota:

14 000 000 Kč bez DPH

Zadávací řízení zahájeno dle zákona č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“)

PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE (2016/2017)

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“ či „zadavatel“) se již několik let hlásí ke konceptu odpovědného veřejného zadávání. Základní principy odpovědného zadávání pojalo do vnitřních řídicích dokumentů a kontinuálně a systematicky zohledňuje při zadávání veřejných zakázek.

ČÁST PRVNÍ HLAVA III Díl 3. Odst. 3) Zásad pro zadávání veřejných zakázek na Ministerstvu práce a sociálních věcí: „V celém procesu zadávání veřejných zakázek je nutné klást důraz na výběr ekonomicky nejvýhodnějších řešení, která zohledňují kromě ceny i technické a kvalitativní aspekty, udržitelnost a náklady životního cyklu, či přínosy týkající se sociální oblasti a oblastí zaměstnanosti.“

MPSV pečlivě zvažuje, ve kterých konkrétních veřejných zakázkách je vhodné jednotlivé dílčí cíle odpovědného zadávání podpořit. Co do témat přitom nezohledňuje výlučně vlastní agendu, tedy otázky sociální či otázky zaměstnanosti, ale hlásí se rovněž ke svému dílu odpovědnosti za stav životního prostředí.

Zadavatel si v rámci této veřejné zakázky zvolil za cíl nakoupit takové zboží, při jehož výrobě nebyly porušovány vybrané problematické pracovní podmínky (nucená práce, dětská práce, nebezpečné a zdravotně závadné pracovní podmínky, absence platných pracovních smluv). Zadavatel učinil takové rozhodnutí, neboť si je vědom skutečnosti, že textil je druhem zboží, které z velké části vzniká v takových částech světa, kde běžně dochází k porušování základních lidských práv. U předmětného plnění lze předpokládat, že bude-li jediným hodnotícím kritériem nejnížší nabídková cena, bude získáno plnění s nízkou cenou. Zadavatel se však chtěl vyvarovat nákupu zboží, kde je spokojen s nabízenou cenou, ale tato má pravděpodobně své příčiny spočívající v problematických pracovních podmínkách.

Očekávané efekty zvoleného přístupu zadavatele:

- Prolomení pohledu: „stejně se nic nezmění“, „stejně tím nikomu nepomůžeme“, „stejně nám dodavatel potvrdí na papír cokoli a reálně se tak dít nebude“ vedoucím ke lhostejnosti.

- Zadavatel nákupem, který potřebuje uskutečnit, nepodpoří problematické pracovní podmínky.
- Zadavatel tímto svým přístupem přiměje dodavatele „otevřít oči“, neboť je nutí zkoumat svůj dodavatelský řetězec.
- Zadavatel dodavatelům ukáže, že existují nákupy, při nichž je zohledňován původ vzniku zboží.

Uplatnění představeného přístupu zadavatele vyžadovalo důkladné promyšlení jednotlivých podmínek, způsobu jejich prokázání, kontroly dodržování požadovaných podmínek během plnění a v ideálním případě též včasnou informovanost dodavatelů o záměru zadavatele za účelem jejich možné připravenosti poskytnout poptávané plnění a možnosti poskytnout zadavateli zpětnou vazbu před zahájením zadávacího řízení.

Předběžné tržní konzultace (§ 33 ZZVZ)

Před zahájením zadávacího řízení provedl zadavatel předběžné tržní konzultace.

(Pozn.: Předběžné tržní konzultace byly provedeny ještě před účinností ZZVZ)

Účelem předběžných tržních konzultací bylo získat informace potřebné pro správné nastavení zadávacích podmínek. Podklady pro předběžné tržní konzultace a informace o veřejné zakázce zadavatel uveřejnil ve formuláři „Oznámení předběžných informací“ ve Věstníku veřejných zakázek, na profilu zadavatele a na webových stránkách MPSV. Kromě základních organizačních informací uvedl zadavatel účel veřejné zakázky a zhrubý popis předmětu a rozsahu plnění. Zadavatel dále upozornil, že průběh a výsledek předběžné tržní konzultace bude zaznamenán v samostatné zprávě, která bude součástí zadávacích podmínek veřejné zakázky. Zadavatel mimo jiné v rámci předběžných tržních konzultací upozornil, že bude nezbytné splnit požadavky zadavatele na etický způsob výroby nabízeného plnění u části 4 veřejné zakázky: Textil, tj. následující požadavky: zákaz nucené práce, zákaz dětské práce, bezpečné a zdravotně nezávadné pracovní podmínky, platné pracovní smlouvy.

Formulace požadavků na etickou výrobu v zadávací dokumentaci k zakázce „Dodávky potravinové a materiální pomoci hrazené z Fondu evropské pomoci nejchudším osobám – II., Část 4: Textil“

V souladu s § 37 odst. 1 písm. d) ZZVZ zadavatel požadoval, aby bylo ve všech fázích výroby nabízeného textilu splněno:

„V souladu se směrnicí EP a Rady č. 2014/24/EU, zejména její přílohou X., jakož i standardy stanovenými úmluvami Mezinárodní organizace práce, zadavatel požaduje, aby výrobce nabízeného a dodávaného zboží, dodržoval při výrobním procesu minimálně následující:

zákaz nucené práce, zákaz dětské práce, bezpečné a zdravotně nezávadné pracovní podmínky, platné pracovní smlouvy.

Příčemž výrobním procesem je míněna každá fáze výroby nabízeného textilu (tj. šití, pletení a jiné úpravy látek či jiných použitých materiálů nezbytné ke vzniku nabízeného finálního produktu). Požadované není zkoumáno ve vztahu k produkci použitého materiálu.“

Definice „výrobního procesu“ byla vytvořena pro účely tohoto zadávacího řízení. Nejedná se o definici upravenou právními předpisy či jakkoli jinak obecně zaužívanou. Definovat, jak široce bude vnímán výrobní proces, bylo nezbytné. Výrobní proces může být chápán různě široce a zcela jistě obsahuje též jiné než uvedené fáze, které však zadavatel neměl v úmyslu u této veřejné zakázky sledovat. Dalšími fázemi je například fáze vzniku materiálu, fáze barvení. Tedy taktéž důležité a vhodné k uplatňování aspektů SOVZ. U těchto fází je nicméně nutné sledovat odlišné problematické oblasti a ověřovat je prostřednictvím jiných dokumentů.

Zadavatel požadoval prokázat splnění definovaných požadavků následujícím způsobem:

- doklad prokazující členství v organizaci Fair Wear Foundation, nebo
- čestné prohlášení uchazeče o dodržování požadovaných podmínek (zákaz nucené práce, zákaz dětské práce, bezpečné a zdravotně nezávadné pracovní podmínky, platné pracovní smlouvy) při všech fázích výrobního procesu nabízeného textilu (dále též jen „ČP“ nebo čestným prohlášením o dodržování požadovaných podmínek).

Pozn.: Bylo připuštěno prokázat splnění různých částí předmětu plnění též kombinací přípustných dokladů.

V případě prokazování splnění požadavku zadavatele prostřednictvím ČP, bylo současně nezbytné u každé položky, která je prokazována prostřednictvím ČP identifikovat výrobce, značku a uvést adresu továrny (továren v případě využití více míst pro různé fáze výroby), v níž fakticky probíhá proces výroby.

Projekt Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání je spolufinancován Evropskou unií. Registrační číslo projektu je CZ.03.3.60/0.0/0.0/15_018/0000732.

sovz@mps.cz, www.sovz.cz

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2

Znění vzorového čestného prohlášení:

„V souladu s prioritami stanovenými **Strategií odpovědného veřejného zadávání resortu práce a sociálních věcí** zadavatel od účastníka zadávacího řízení při plnění veřejné zakázky vyžaduje zohlednit **konceptci „etické výroby“**.“

Zejména je kladen důraz na dodržení:

- Zakazu nucené práce
- Zakazu dětské práce
- Bezpečných a zdravotně nezávadných pracovních podmínek
- Platných pracovních smluv

Účastník zadávacího řízení, tj. /identifikace účastníka zadávacího řízení/ tímto čestně prohlašuje, že při výrobním procesu textilu (tj. šití, pletení a jiné úpravy látek či jiných použitých materiálů nezbytné ke vzniku nabízeného finálního produktu), který je nabízen k dodání a bude dodáván (konkrétní produkty blíže specifikovány níže) jsou ve všech fázích výrobního procesu dodržovány minimálně následující podmínky: **zákaz nucené práce, zákaz dětské práce, bezpečné a zdravotně nezávadné pracovní podmínky, platné pracovní smlouvy** v souladu se směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2014/24/EU ze dne 26. 2. 2014, zejména její přílohou X., jakož i standardy stanovenými úmluvami Mezinárodní organizace práce.

Prohlášení se vztahuje k následujícímu konkrétnímu plnění: /účastník zadávacího řízení vybere částí plnění, k němuž se čestné prohlášení vztahuje/

.....

/účastník zadávacího řízení zakřikuje, souhlasí-li s následujícím/ Účastník zadávacího řízení prohlašuje, že údaje uvedené v příloze č. ... Smlouvy ve sloupci „adresa továrny“ jsou považovány za obchodní tajemství a má s nimi být tímto způsobem nakládáno.“

Kontrola plnění požadavků souvisejících s etickou výrobou a sankce za jejich nedodržování (§ 37 odst. 1 písm. c) ZZVZ)

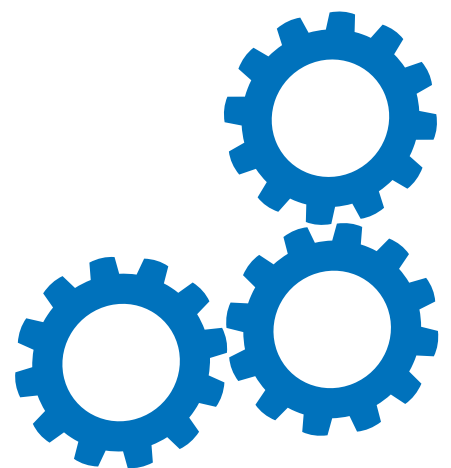
„Kupující je oprávněn provést (a to i prostřednictvím zmocněné třetí strany) **audit dodavatelské továrny**, která se podílí na výrobním procesu dodávaného Zboží za účelem prověření plnění podmínek deklarovaných v prohlášení o etické výrobě dle přílohy č. ... této Smlouvy (doklad prokazující členství ve Fair Wear Foundation/ doklad prokazující členství ve World Fair Trade Organization/ čestné prohlášení o dodržování požadovaných podmínek). Prodávající je povinen poskytnout k tomuto součinnost. Totéž platí pro jeho poddodavatele.“

„Kupující je oprávněn od této Smlouvy **odstoupit** v případě jejího podstatného porušení ze strany Prodávajícího. Za takové podstatné porušení se považuje zejména, nikoli však výlučně:

.....pokud Prodávající poruší povinnosti Prodávajícího dle předchozího odstavce nebo dle přílohy č. ... této Smlouvy (doklad prokazující členství ve Fair Wear Foundation/ doklad prokazující členství ve World Fair Trade Organization/ čestné prohlášení o dodržování požadovaných podmínek).“

Získané plnění – uzavření smlouvy:

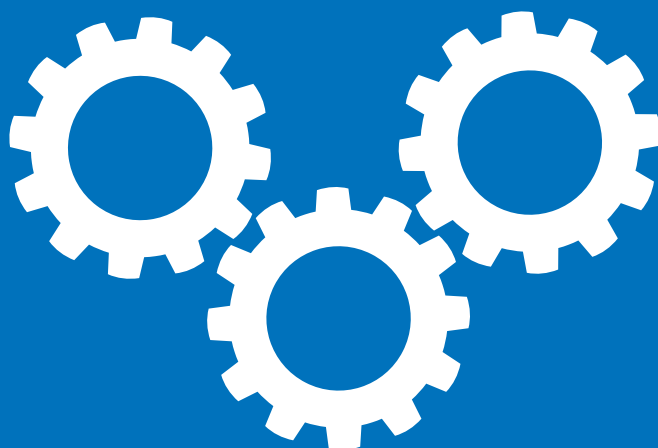
Smlouva byla uzavřena s dodavatelem KORAKO plus s.r.o. Dodavatel prokázal splnění požadavků na etickou výrobu předložením čestného prohlášení o dodržování požadovaných podmínek, včetně identifikace výrobce, značku a uvedení adresy továrny (továren v případě využití více míst pro různé fáze výroby), v níž fakticky probíhá proces výroby.

Možnosti udržitelné spotřeby

Městské části Praha 8

Tato studie slouží jako nástroj pro zavádění odpovědnosti do nákupů úřadu. Představuje **první krok na cestě k systematickému zadávání veřejných zakázek** na Úřadě městské části Praha 8. **Studie je určena pro vedení Úřadu městské části Praha 8 a zaměstnance úřadu**, kteří se spotřebou a veřejnými nákupy na Úřadě městské části Praha 8 zabývají. Poskytuje jim právní jistotu při odpovědném zadávání, analýzu současné nákupní praxe MČ Praha 8 a doporučení, jak implementovat odpovědné zadávání veřejných zakázek. Dále studie obsahuje přehled a hodnocení certifikačních známk pro zlepšení orientace zadavatelů, seznam potencionálních dodavatelů a případovou studii.

Vypracovala: Ekumenická akademie ve spolupráci
s Ministerstvem práce a sociálních věcí a MČ Praha 8

Vydala: Ekumenická akademie

Praha, září 2017

V Ekumenické akademii prosazujeme alternativní přístupy při řešení současných ekonomických, sociálních a ekologických problémů a zároveň je přenášíme do praxe v podobě konkrétních projektů. Naší vizí je sociálně spravedlivá, trvale udržitelná a tolerantní společnost.